

Tulorekisterin vaikutus tilitoimistojen toimintaan

Namra Waheed

Tekijä(t) Namra Waheed	
Koulutusohjelma Liiketalouden koulutusohjelma	
Raportin/Opinnäytetyön nimi Tulorekisterin vaikutus tilitoimistojen toimintaan.	Sivu- ja liitesivumäärä 41+2
Opinnäytetyöllä tutkitaan vuonna 2019 tulevan tulorekisterin vaikutusta tilitoimistojen toimintaan. Työn päätavoitteina on selvittää tulorekisterin vaikutukset ja sen tuomat muutokset tilitoimistojen toiminnoissa. Sivutavoitteina on taas selvittää, miten työntekijöiden palkkojen tiedot ilmoitettiin viranomaisille ennen tulorekisteriä ja miten palkoista ilmoittaminen muuttuu tulorekisterin voimaantulon jälkeen. Tulorekisterillä tarkoitetaan vuonna 2019 voimaantulevaa rekisteriä, jolla on vaikutusta työntekijöiden palkkojen ilmoituksiin. Työntekijöiden palkkojen tiedot ilmoitetaan ennen tulorekisterin voimaantuloa jokaiselle viranomaiselle erikseen. Viranomaiset, joille palkkojen tiedot annetaan ovat verohallinto, eläkevakuutusyhtiö, tapaturmavakuutusyhtiö ja työttömyysvakuutusrahasto. Tulorekisterin voimaantullessa vuonna 2019, työntekijöiden palkkojen tiedot ilmoitetaan enää vain yhteen paikkaan eli tulorekisteriin. Viranomaisille ei enää lähetetä erikseen ilmoituksia vaan viranomaiset ottavat itselleen tarvittavat tiedot itse suoraan tulorekisteristä. Tulorekisteri muodostuu kahdesta eri vaiheesta. Ensimmäinen vaihe tulee voimaan vuonna 2019 ja toinen vaihe tulee voimaan 2020. Tulorekisterin vaihe yksi tarkoittaa sitä, että tulorekisteriin on ilmoitettava työntekijöiden palkkatiedot. Toinen vaihe taas tarkoittaa sitä, että tulorekisteriin annetaan työntekijöiden palkkojen tietojen lisäksi myös eläke- ja etuustietoja. Tutkimus toteutettiin kvalitatiivisena tutkimuksena ja tutkimusaineisto kerättiin haastattelemalla. Tilitoimistot, joita haastattelin olivat rajattu niin, että ne olisivat pieniä tai keskiuuria tilitoimistoja pääkaupunkiseudulta. Haastateltaviksi tuli kolme taloushallinnon ammattilaista kolmesta eri tilitoimistosta. Opinnäytetyö aloitettiin keväällä 2018 ja kesällä 2018 aloitettiin haastattelut ja saatiin tutkimuksen tulokset. Opinnäytetyö saatiin hyvissä ajoin valmiiksi. Tutkimuksen tuloksiksi saatiin, että tulorekisterillä on vaikutusta tilitoimistojen toimintaan. Tulorekisterin tultaessa voimaan enää ei palkkojen vuosi-ilmoituksia tehdä. Sen sijaan palkoista annetaan ilmoituksia tulorekisteriin kuukausittain viiden päivän sisällä, kun palkka on maksettu. Työntekijät pystyvät itsekin tarkastamaan omia palkkatietoja tulorekisteristä. Uuden rekisterin ansiosta tilitoimistojen työ lisääntyy. Monet joutuvat uusimaan asiakkaiden kanssa tekemiään valtuutuksia, jotta voivat ilmoittaa tietoja. Kirjanpitoasiakkaiden neuvominen lisääntyy entistä enemmän. Tulorekisterin vaikutusta tilitoimistojen toimintaan pidetään suuremmaksi osaksi kuitenkin positiivisena. Sen uskotaan nopeuttavan ja helpottavan tilitoimistojen toimintaa, kun enää on vain yksi paikka palkkojen tietojen ilmoittamiseen. Tietojen korjaaminen helpottuu eikä tilitoimistojen enää tarvitse antaa itse lisätietoa työntekijöiden palkoista muille viranomaisille. KELA pystyy esimerkiksi itse tulorekisterin avulla katsomaan tarvitsemat palkkatiedot.	
Asiasanat Tilitoimisto, palkanlaskenta, ilmoitukset	

Sisällys

1	Johdanto.....	1
1.1	Työn tavoitteet	2
1.2	Opinnäytetyön raportin rakenne.....	3
2	Tulorekisteri.....	4
2.1	Palkanlaskenta.....	4
2.2	Palkoista vuosi-ilmoitukset ennen tulorekisteriä	5
2.3	Tulorekisteri ja siitä aiheutuvat muutokset	8
3	Tilitoimiston toiminta.....	12
3.1	Toimialan kuvaus	12
3.2	Palkanlaskijat	13
3.3	Kirjanpitäjien työtehtävät.....	14
3.3.1	Kuukausittainen kirjanpito	15
3.3.2	Viranomaisille ilmoitukset	17
3.3.3	Tilinpäätöksiä laatiminen	18
4	Tutkimuksen aineisto ja menetelmä.....	20
4.1	Tutkimusmenetelmä.....	20
4.2	Aineiston keruu	21
4.3	Tulokset ja niiden tulkinta.....	23
5	Pohdinta	31
5.1	Johtopäätökset.....	31
5.2	Tutkimuksen luotettavuus ja pätevyys	33
5.3	Oman oppimisen arviointi	35
	Lähteet	37
	Liitteet	42
	Liite 1. Haastattelukysymykset.....	42
	Liite 2. Sähköpostitse lähetetty saate.....	43

1 Johdanto

Opinnäytetyöaiheenani on tulorekisterin vaikutus tilitoimistojen toimintaan. Itseäni kiinnostaa kirjanpidon ala todella paljon, joten tiesin haluavani tehdä opinnäytetyön kyseiseen alaan liittyen. Opinnäytetyön prosessin alkuvaiheessa aiheen keksiminen oli aika hankalaa. Katsoin valmiita opinnäytetöitä, jotka liittyivät taloushallintoon. Monet aiheet, joita olin ajatellut mahdollisiksi opinnäytetyön aiheiksi olivat jo otettu.

Opinnäytetyö on osa koulutusohjelmaani ja sen kirjoittaminen on pakollista, jos haluaa valmistua. Minun oli kirjoitettava opinnäytetyö, mutta halusin myös hyötyä jollain tavalla sen kirjoittamisesta. Tämän takia halusin kirjoittaa jostakin sellaisesta aiheesta, jolla on suora yhteys kirjanpitoalaan. Itselläni oli hieman vaikeuksia saada opinnäytetyötä varten aihetta valittua, minkä takia päätin keskustella eri opettajien kanssa eri vaihtoehtoisista opinnäytetyön aiheista. Olin keskusteluissa tuonut esille, että minulla on oma tilitoimisto. Aiheena olisi voinut olla tällöin sellainen, joka liittyisi vain kirjanpitoon tai olisi jonkinlainen yhdistelmä oman tilitoimiston ja kirjanpidon välillä. Sen jälkeen, kun olin keskustellut muutamien opettajien kanssa, heistä yksi ehdotti minulle opinnäytetyön aiheeksi tulorekisteriä.

Tulorekisterin vaikutus tilitoimistojen toimintaan on aiheena todella mielenkiintoinen ja ajankohtainen. Aihe vaikutti mielenkiintoiselta, koska huomasin sen olevan juuri omaan alaani liittyvä tuleva uusi asia. Minullahan oli muutoinkin opinnäytetyön kirjoittamisen tarkoituksena tehdä sellaisesta aiheesta opinnäytetyö, josta hyötyisin opintopisteiden keräämisen lisäksi myös muutoinkin tulevaisuutta ajatellen. Halusin oppia lisää kirjanpitoalasta ja siihen liittyvistä asioista. Otin tulorekisteristä lisää selvää ja huomasin, että sillä tulee olemaan vuoden vaihteessa vaikutusta tilitoimistojen toimintaan. Tästä sain opinnäytetyölleni aiheen. Päätin ottaa lisää selvää tulevasta rekisteristä ja sen sisällöstä.

Itse olen juuri perustanut tilitoimiston, joten ajattelin tämän olevan minulle muutoinkin todella ajankohtainen ja tärkeä asia tietää. Olisin myöhemmin kuitenkin joutunut ottamaan tulevasta tulorekisteristä selvää omaa toimintaani varten, joten pidin tätä työtä yhtenä hyvänä mahdollisuutena saada etukäteen tietoa. Olin tietoinen siitä, että kirjoittaessani opinnäytetyötä tulorekisteristä pääsen tutkimaan tulorekisteriä kaikista näkökulmista. Tämä olisi itseäni ajatellen aika hyvä mahdollisuus ja asia. Jos en tekisi tulorekisteristä opinnäytetyötä, en ehkä myöhemmin tulorekisteristä kauhean tarkasti olisi pystynyt ottamaan selvää. Olisin myöhemmin ottanut tilitoimistoni toimintaa varten tulorekisteristä vain oleellista asioista selvää.

Tulorekisteri on Verohallinnon ylläpitämä kanta, johon on ilmoitettava työntekijöiden palkkatiedot, eläketiedot ja muut etuustiedot. Tulorekisteri astuu voimaan vuoden vaihteessa vuoden 2019 alussa. Tulorekisteriin ilmoitetaan työntekijöiden palkkatiedot tietyn aikarajan sisällä. Ilmoitettuja tietoja voi lukea vain tietyt viranomaiset ja jokainen viranomainen näkee tulorekisteristä vain sellaiset tiedot, jotka ovat heille heidän toimintojen kannoilta tarpeellisia. (Suomi.fi s.a.)

1.1 Työn tavoitteet

Opinnäytetyön päätavoitteena on selvittää, miten tulorekisterin voimaantulo vuonna 2019 tulee vaikuttamaan tilitoimistojen toimintaan.

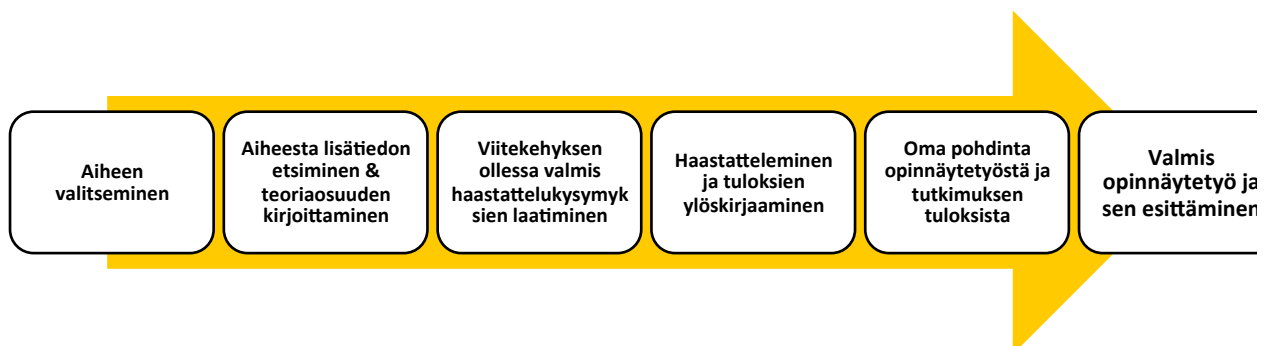
Tämä on opinnäytetyöni pääkysymys, johon on tarkoitus etsiä tutkimuksellani vastauksia. Pääkysymyksen lisäksi työlläni on myös alakysymyksiä, joihin tulen myös etsimään vastauksia. Alakysymyksien on tarkoitus auttaa saamaan tutkimuksen pääkysymykseen vastausta. Alakysymykset ovat seuraavat:

” Miten palkoista ilmoitettiin viranomaisille ennen tulorekisterin voimaantuloa?”

” Mitä muutoksia tulorekisterin voimaantulo aiheuttaa palkkojen tietojen ilmoittamiseen?”

” Mitä hyötyjä ja haittoja tulorekisterin voimaantulolla on tilitoimiston toiminnan kannalta?”

Kuviossa 1 tuon esille, miten etenen opinnäytetyöni tekemisen prosessissa. Ensimmäiseksi valitsen aiheen, josta hankin lisätietoa. Tämän jälkeen kirjoitan työn teoriaosan, jonka perusteella laadin haastattelukysymykset. Olen päättänyt toteuttaa opinnäytetyöni kvalitatiivisena tutkimuksena, joten haastattelen teoriaosuuden kirjoittamisen jälkeen ammattitaitoisia kirjanpitäjiä. Kirjanpitäjien vastauksien ja teorian perusteella kirjoitan lopuksi sitten tutkimuksen tuloksista ja omista pohdinnoista. Opinnäytetyön viimeisenä työvaiheena on sitten työn esittäminen.

Kuvio 1 Opinnäytetyön tekemisen prosessi

Tämä tutkimus tehdään tilitoimistoja ja niitä tahoja varten, jotka tulevat käyttämään tulevaisuudessa palkkojen ilmoittamisessa tai palkkatietojen katsomisessa tulorekisteriä avukseen. Tutkimuksen on tarkoitus antaa ulkopuoliselle taholle, joka tulee lukemaan tutkimusta niin ajatus tulorekisterin tulon takia aiheutuvista muutoksista tilitoimistojen toimintojen kannoilta. Tarkoituksena on, että tutkimuksen lukija esimerkiksi tilitoimistossa työskentelevä ammattilainen osaisi opinnäytetyön lukemisen jälkeen kertoa tulorekisterin vaikutuksesta juuri hänen ammatin toimintaan.

Kyseessä on kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus. Laadullisen tutkimuksen aion toteuttaa suorittamalla haastatteluja. Tarkoituksena on saada pää- ja alakysymyksiin vastauksia haastattelemalla eri kirjanpitäjiä eri tilitoimistoilta. Opinnäytetyö on tavoitteena saada puolen vuoden sisällä valmiiksi. Työ aloitettiin virallisesti huhtikuussa 2018, mutta vasta toukokuussa 2018 tutkimuksen toteuttaminen lähti kunnolla käyntiin. Työ on tarkoitus saada 31.10.2018. mennessä valmiiksi, jotta syksyllä 2018 valmistuminen olisi mahdollista.

1.2 Opinnäytetyön raportin rakenne

Opinnäytetyöni rakenne koostuu neljästä eri osasta. Osat ovat johdanto, viitekehys, empiirinen osa ja johtopäätökset. Opinnäytetyö alkaa johdanto-osiesta, jossa kerron yleisesti opinnäytetyöaiheestani, työn tavoitteistani, tutkimuskysymyksistäni ja opinnäytetyön rakenteesta. Tässä osassa yritän kertoa lukijalle aiheestani ja saada hänen kiinnostuksensa työn kokonaan lukemiseen.

Tämän jälkeen alkaa opinnäytetyön teoriaperusta, jossa tuodaan esille tilitoimistossa työskentelevien henkilöiden arkeen kuuluvista työtehtävistä perustietoja. Näiden lisäksi teoriaperustassa selvitetään, mitä tulorekisterillä tarkoitetaan. Tulorekisterin lisäksi viitekehyksessä käydään läpi myös palkanlaskennasta perusteoriaa ja työntekijöiden palkkojen vuosi-ilmoitusten ilmoittamisesta viranomaisille. Samalla myös kerrotaan, mitä muutoksia tulorekisteri tuo palkkojen ilmoituksiin.

Opinnäytetyön viitekehysten jälkeen tulee empiirinen osa, jossa käsitellään tutkimuksen rakennetta, tutkimusmenetelmää, tutkimuksen toteutumista ja tuloksia. Opinnäytetyön viimeisessä osassa tuodaan vielä esille tutkimuksen tuloksien avulla tehdyt johtopäätökset, tutkimuksen luotettavuus- ja pätevyysarviointi ja oman oppimisen arviointi. Työn lopussa on myös työssä käytetyt lähteet ja liitteet. Työn liitteenä ovat tutkimuksen haastattelukysymykset ja sähköpostisaate, jonka olen lähettänyt tilitoimistoille haastattelua varten.

2 Tulorekisteri

Opinnäytetyön pääaihe perustuu tulorekisterin ympärille. Tässä luvussa tuodaan esille, mitä palkanlaskenta on ja mitä tulorekisterillä tarkoitetaan. Samalla tuodaan esille työntekijöiden palkkojen vuosi-ilmoituksista ilmoittamiseen liittyvät tiedot. Tällöin tulorekisterin vaikutusta tiloimistojen toimintaan hahmottaminen on paljon helpompi työn lukijalle.

2.1 Palkanlaskenta

Työntekijälle maksetaan hänen tehdystä työstään korvausta palkan muodossa. On olemassa monta erilaista palkkauksen muotoa. Palkkauksen muodot voidaan jakaa kahteen eri palkkamuotoihin, jotka ovat aikapalkka ja suorituspalkka. Aikapalkalla tarkoitetaan palkkaa, jonka muodostus tapahtuu työhön käytetystä ajasta. Suorituspalkalla taas tarkoitetaan palkkaa, joka muodostuu sen perusteella, mitä työntekijä on saanut tehtyä. Suorituspalkkaan kuuluvat vielä urakkapalkat ja palkkiopalkat. (Kouhia-Kuusisto, Mikkonen, Syvänperä & Turunen 2017, 18.)

Palkan summallakin on vähimmäismäärä, jonka alle se ei voi mennä. Palkkojen vähimmäispalkoista voidaan löytää lisää tietoa työehtosopimuksista. Jos käy niin, ettei työehtosopimusta ole, pitää työntekijälle maksettavan palkan olla kuitenkin riittävä. (Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö 2017.)

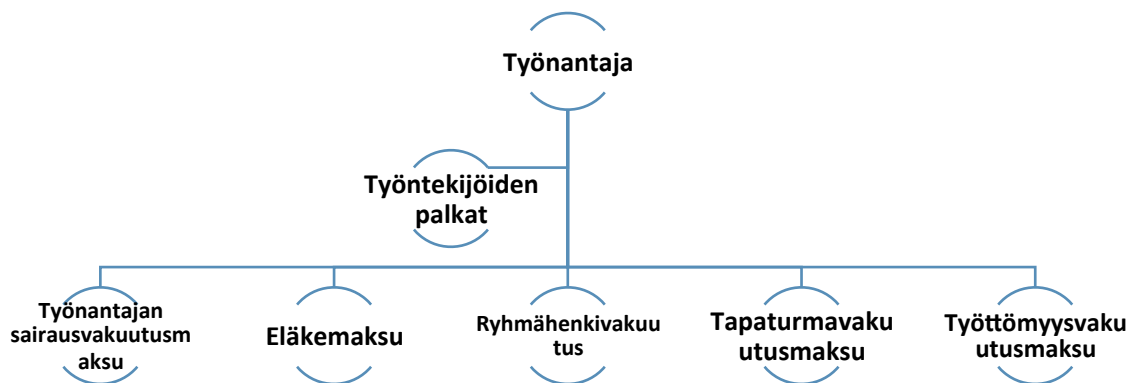
Palkan maksaessa tullessa esille sellaisia tilanteita, ettei olla varmoja, miten pitäisi toimia. Tietoa voidaan etsiä eri lähteistä. Kaikista tärkein tietolähde palkanlaskennan kannalta on lainsäädäntö. (Mattinen, Parnila, & Orlando 2017, 17.) Palkkoihin liittyvät lait, joita voidaan hyödyntää palkanlaskennassa ovat esimerkiksi työsopimuslaki, työaikalaki ja kirjanpitolaki. (Kouhia-Kuusisto ym. 2017, 13.) Lainsäädännön jälkeen käytettävänä lähteinä ovat työehtosopimukset, joita voidaan hyödyntää lainsäädännön täydentämisessä. Näiden palkkoihin liittyvien lähteiden jälkeen tulevat työsopimusmääräykset. Työsopimusmääräyksissä otetaan huomioon ne työsuhteen ehdot, jotka ovat sovittu työnantajan ja työntekijän kesken. (Mattinen ym. 2017, 17-19.)

Työsopimuslaista 26.1.2001/55 voidaan katsoa myös palkan maksamiseen liittyviä sääntöjä. Työsopimuslain 2 luvun 13§:ssa tuodaan esille, miten palkanmaksun pitäisi tapahtua. Kuukausipalkkaisten palkat maksetaan kuukauden viimeisenä päivänä. Ajan perusteena maksettavat palkat voidaan maksaa kahdella eri tavalla, jotka ovat joko kerran kuukaudessa tai kaksi kertaa kuukaudessa. (Työsopimuslaki 26.1.2001/55.)

Työnantajan velvollisuuksiin kuuluu työntekijälle palkkaa maksaessaan huomioida ennakonpidätyksen vähentäminen työntekijälle maksettavasta palkasta. Syynä tähän on se, että hänen on maksettava työntekijän palkasta vähennetty ennakonpidätys vielä eteenpäin verohallinnolle. Palkoista tehtävä ennakonpidätys tehdään työntekijän verokortin perusteella. Työntekijän on annettava hänen verokorttinsa palkanmaksua varten työnantajalle, joka maksaa hänelle hänen palkan. Palkasta joudutaan tekemään 60% ennakonpidätys, jos verokorttia ei saada. (Mattinen ym. 2017, 29-30.)

Työntekijöille maksetuista palkoista tehdään myös muita vähennyksiä, joita ovat eläkevaakuutus- ja työttömyysvakuutusmaksun vähennykset. Molemmat vähennykset tehdään niiden prosenttien mukaan, jotka ovat sen vuoden prosenttimäärät. (Syvänperä & Turunen 2012, 56.) Vuonna 2018 työntekijöiden palkoista vähennettävät eläkevakuutusmaksut ovat 52-vuotiaaseen asti 6,35%, 53-62-vuotialta 7,85% ja yli 63-vuotialta peritään 67 ikään asti 6,35%. Työttömyysvakuutusmaksu taas vuonna 2018 on 1,90%. (Yrittäjät s.a.)

Kuvio 2 esittää, mitä eri maksuja Mattisen, Parnilan ja Orlandon mukaan työnantajan on toimitettava vielä eteenpäin maksetuistaan palkoistaan (2017, 50).

Kuvio 2 Työntekijöiden palkoista eteenpäin toimitettavat maksut

2.2 Palkoista vuosi-ilmoitukset ennen tulorekisteriä

Työntekijöille palkkoja maksavan on annettava palkoista vuosi-ilmoituksia monelle eri taholle. Kyseiset tahot ovat verohallinto, eläkevakuutusyhtiö, tapaturmavakuutusyhtiö ja työttömyysvakuutusrahasto. Vuosi-ilmoitukset tulisi olla viranomaisille lähetettyinä viimeistään 31.1. Tämän päivän lisäksi on olemassa myös poikkeuksellinen päivämäärä, joka on 28.2. Tietyillä tapaturmavakuutusyhtiöillä on käytössä kyseinen päivämäärä vuosi-ilmoituksia varten. (Mattinen ym. 2017, 69.)

Palkkojen vuosi-ilmoitusten tiedot lähetetään verottajalle sähköisessä muodossa, jos yrityksessä on työskennellyt enemmän kuin viisi työntekijää. Aikarajana on tässä se vuosi, josta palkkojen vuosi-ilmoitus tehdään. Verottajalle on mahdollista lähettää sähköisesti ilmoitus monesta eri paikasta. Ilmoitin.fi, Tyvi-palvelu, Suomi.fi ja Palkka.fi ovat kanavia, joiden kautta vuosi-ilmoitusten ilmoittaminen onnistuu ongelmitta. Palkka.fi on kuitenkin palvelu, jonka kautta ei tarvitse erikseen itse ilmoittaa. Kanava toimii niin, että verottaja saa palkkojen ilmoitukset automaattisesti sen kautta. (Mattinen ym. 2017, 69.)

Vuosi-ilmoitusten tarkoituksena on antaa työntekijöille vuoden aikana maksettujen palkkojen tiedot eteenpäin. Vuosi-ilmoituksissa annetaan vain niiden palkkojen tiedot, jotka ovat maksettu sen vuoden aikana, jonka vuoden ilmoitus tehdään. Tämä tarkoittaa sitä, että ilmoituksia tehtäessä palkan maksupäivä on todella tärkeä huomioitava asia. (Mattinen ym. 2017, 69.)

Palkoista annettujen vuosi-ilmoitusten tietoja käytetään yksityishenkilöiden esitäytettyjen veroilmoitusten muodostamiseen. Tämän takia on todella tärkeää ilmoittaa tiedot oikein ja sovittuun aikaan. Ilmoitusten laiminlyönneistä annetaan myös laiminlyöntimaksu. Laiminlyöntinmaksu voi minimissään olla 100 euroa ja maksimissaan 2000 euroa. Laiminlyöntimaksujen saamiseen voi johtaa se, ettei ilmoituksia anneta oikeaan aikaan ilman mitään vakavaa syytä. Muuna mahdollisena syynä voi myös olla se, ettei kehotuksen saatuaan ilmoituksia ilmoiteta tai korjata. (Mattinen ym. 2017, 70.)

Palkoista annetaan myös eläkevakuutusyhtiöön vuosi-ilmoitus. Vakuutusyhtiölle on annettava erikseen jokaisen työntekijän sekä työsuhteeseen että palkkoihin liittyvät tiedot. Eläkevakuutusyhtiölle antaessa palkoista tietoa on oltava todella tarkka, sillä palkkatiedot vaikuttavat työntekijöiden eläkeansioihin. (Hakonen & Roos 2014, 230-231.)

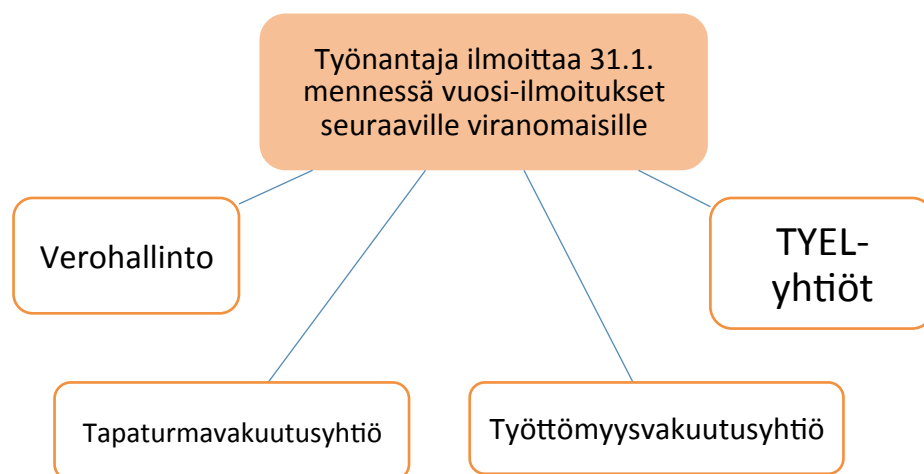
Työnantajalla on kaksi eri vaihtoehtoa, miten hän voi palkkojen tietoja ilmoittaa eläkevakuutusyhtiölle. Palkkatiedot voidaan ilmoittaa joko joka kuukausi samalla kun maksetaan palkkoja tai sitten vain kerran vuoden aikana. Kuukausi-ilmoittajana työnantajalla on velvollisuus siihen, että jokaisen kuukauden palkkatiedot lähetetään vakuutusyhtiöille. Tämän lisäksi velvollisuuteen kuuluu myös se, että samalla maksetaan palkkatiedoista perustuva vakuutusmaksu. Vuosi-ilmoittajana annetaan jo vakuutuksen hakemisen vaiheessa kaikki ne työntekijöiden tiedot, jotka liittyvät palkkoihin ja työntekijän työsuhteisiin. Jos tulee vuoden aikana jotain muutoksia, niistä tulee ilmoittaa vakuutusyhtiölle. Kun vakuutusyhtiölle annetaan sitten työntekijöiden palkoista vuosi-ilmoitus, saa se tällöin työntekijöiden oikeasti toteutuneet palkkatiedot tietoon. (Veritas Eläkevakuutus s.a.)

Työnantajan päättäessä ilmoittaa palkkojen tiedot kuukausittain eläkevakuutusyhtiöön, hänen ei tarvitse tehdä enää vuoden loputtua vuosi-ilmoitusta ollenkaan. Vuosi-ilmoituksen tiedot voidaan antaa myös eläkevakuutusyhtiöille sähköisesti. (Hakonen & Roos 2014, 231.)

Tapaturmavakuutuksen vuosi-ilmoitus on ainoa vuosi-ilmoitus, jonka viimeinen palautuspäivä voi olla joko tammikuun loppuun mennessä tai tammikuun viimeisen päivän sijasta 28.2. Tapaturmavakuutusta varten annettava palkoista vuosi-ilmoitus voidaan antaa joka sähköisesti tai paperisesti. Paperisesti ilmoitus tapahtuu niin, että tapaturmavakuutusyhtiöltä saadaan lomake, joka on sitten tarkoitus täyttää tarvittavilla työntekijöiden palkkatiedoilla. Tapaturmavakuutusyhtiöt käyttävät työnantajien ilmoittamien palkkojen vuosi-ilmoitusten tietoja hyväkseen laskiessa, minkä suuruisiksi tulee tapaturmavakuutuksen ja ryhmähenkivakuutuksen lasku loppujen lopuksi muodostumaan. (Mattinen ym. 2017, 71.)

Tapaturmavakuutusyhtiön lisäksi myös työttömyysvakuutusrahastolta saadaan palkkojen vuosi-ilmoituksia varten täytettävä lomake. Lomake tulee täyttää ja sitten palauttaa takaisin työttömyysvakuutusrahastolle tammikuun loppuun mennessä. Työttömyysvakuutusrahastolle on kuitenkin niiltä tulleen lomakkeen lisäksi mahdollistaa antaa ilmoitus myös sähköisesti käyttäen verkkolomakkeita. (Mattinen ym. 2017, 71.) Työttömyysvakuutusrahasto käyttää vuosi-ilmoituksen kautta tulleiden palkkatietoja hyödyksi laskiessaan työttömyysvakuutusmaksua. Työttömyysvakuutusrahastolta saadaan sitten näiden tietojen avulla joko tasausmaksun tai maksujen palautuksia. (TVR 2018a.)

Kuviossa 3 esitetään vielä kuviona Mattisen, Parnilan ja Orlandon mukaan palkoista vuosi-ilmoitusten ilmoittamisen prosessi ennen tulorekisterin voimaantuloa (2017, 69).

Kuvio 3 Työntekijöiden palkkatietojen vuosi-ilmoitusten antaminen ennen tulorekisteriä

2.3 Tulorekisteri ja siitä aiheutuvat muutokset

Vuoden 2019 alusta on tulossa voimaan tulorekisterin niminen rekisteri. Tulorekisterillä on vaikutusta palkkojen ilmoitusten antamiseen. Työntekijöiden palkkojen tiedot annettiin ennen tulorekisteriä jokaiselle viranomaiselle erikseen, mutta tulorekisterin kannalta näin ei tule enää tapahtumaan. Tulorekisteriä tullaan käyttämään niin, että jokainen työnantaja ilmoittaa työntekijöidensä palkkojen tiedot eri viranomaisten sijasta suoraan ja ainoastaan tulorekisteriin. (Suomen yrittäjät s.a.)

Tulorekisteriin annetaan ilmoitukset, jotta viranomaiset voisivat käyttää niitä tietoja itse sieltä omien tarpeidensa mukaan. Tulorekisterin avulla saadaan helpotettua palkkojen tietojen ilmoittamisen prosessi. Tulorekisteri tulee vaikuttamaan myös palkkojen vuosilmoitusten antamiseen. Tarkoituksena on, ettei enää tulorekisterin voimaantulon jälkeen anneta työntekijöiden palkkojen vuosilmoituksia viranomaisille. (TVR 2018b.) Tulorekisteri astuu voimaan vasta 01.01.2019, joka tarkoittaa sitä, että vuoden 2018 palkkojen vuosilmoitukset annetaan vielä kuitenkin samalla tavalla kuin ollaan ennen annettu. (Suomen yrittäjät s.a.)

Tulorekisteri on sähköisessä muodossa oleva tietokanta, josta on mahdollista saada palkka- ja eläketietoja. Tahot, joiden tulee antaa tulorekisteriin palkkoista tietoja ovat kaikki ne, joiden on annettava ilmoituksia jollekin tulorekisteriä hyödyntävälle taholle. Työnantajat, vakuutusyhtiöt, Kela, työttömyyskassa ja monet muut yhdistykset ja säätiöt kuuluvat esimerkiksi niihin velvollisiin ilmoittajiin, joiden on annettava tulorekisteriin palkkatietoja. (Tulorekisteri 2018a.)

Ketkä käyttävät näitä palkkojen tietoja omassa toiminnassaan hyödyksi, jotka ilmoitetaan tulorekisteriin? Tulorekisteri muodostuu kahdesta vaiheesta. Ensimmäinen vaihe astuu voimaan 2019 ja toinen vaihe astuu voimaan 2020. Ensimmäisen vaiheen aikana tulorekisteriin tulleita palkkatietoja hyödyntävät Verohallinto, Kela, Työttömyysvakuutusrahasto ja TYEL-laitokset. Toinen vaihe taas sisältää näiden lisäksi vielä muutamaa uutta viranomaista, jotka hyödyntävät näitä palkkatietoja. Toisen vaiheen käyttäjiin kuuluvat esimerkiksi työttömyyskassat ja vakuutusyhtiöt. (Tulorekisteri 2018a.)

Vaihe 1 tarkoittaa tulorekisterin kannalta sitä, että tulorekisteriin ilmoitetaan vain työntekijöiden palkkatiedot. Vaihe 2 taas tarkoittaa sitä, että palkkatietojen lisäksi tulorekisteriin on tiedon antajien ilmoitettava myös eläke- ja etuustiedot. (Palkka.fi 08.02.2018.)

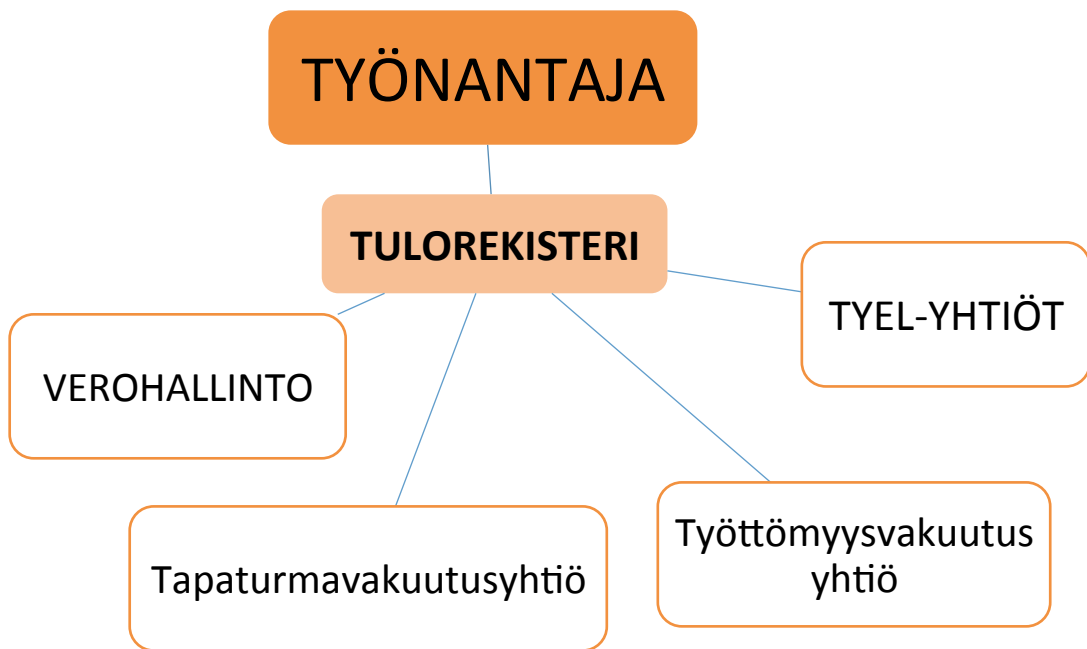
Taulukossa yksi tuodaan esille taulukkomuodossa tulorekisterin molemmat vaiheet ja asiat, jotka kuuluvat niihin.

Taulukko 1 Tulorekisterin vaiheet

VAIHE 1		VAIHE 2	
Voimaan vuonna 2019		Voimaan vuonna 2020	
Tulorekisteriin ilmoitettavat tiedot : - Kuukausittain työntekijöiden palkkatiedot		Tulorekisteriin ilmoitettavat tiedot - Kuukausittain työntekijöiden palkkatiedot - Työntekijöiden eläke- ja etuustiedot → Opintotuet, asumistuet yms.	
Tulorekisteriin tulleita tietoja hyödyntävät tahot : - Verohallinto - Tapaturmavakuutusyhtiö - Työttömyysvakuutusyhtiö - Eläkevakuutusyhtiöt		Tulorekisteriin tulleita tietoja hyödyntävät tahot : - Edelliset - Työttömyyskassat - Tilastokeskus - yms.	

Tulorekisteriin tietojen ilmoittaminen tapahtuu sähköisessä muodossa. Ilmoituksia on mahdollista antaa hyödyntäen esimerkiksi teknistä rajapintaa. (TVR 2018b.) Teknisellä rajapinnalla tarkoitetaan sitä, että palkkojen tiedot voidaan siirtää taloushallinnon järjestelmästä automaattisesti. Tämä johtaa siihen, että tiedot saadaan siirrettyä järjestelmästä suoraan tulorekisteriin. Tätä ilmoittamistapaa suositellaan käytettäväksi. Tämän ilmoittamistavan lisäksi on myös muita mahdollisia ilmoittamiskanavia. Tiedot voidaan ilmoittaa myös tulorekisteri.fi sivun kautta joko latauspalvelun tai verkkolomakkeen avulla. Latauspalvelua hyödyntäen tietojen ilmoittaminen hoidetaan lataamalla ilmoitettavat tiedostot suoraan. Verkkolomaketta hyödyntäessä on itse täydennettävä ilmoitettavat tiedot rekisteriin. (Tulorekisteri 2018b.) Paperisestikin tietojen ilmoittaminen on mahdollista, mutta sitä varten on oltava jokin erityinen syy (TVR 2018b).

Kuvio 4 kuvaa, miten tulorekisterin nettisivuilla ilmoitetaan viranomaisille ilmoitettavien palkkatietojen muuttumisen vuoden 2019 jälkeen (Tulorekisteri 2018c).

Kuvio 4 Palkkatietojen ilmoittaminen tulorekisteriin

Tulorekisteriin voidaan ilmoittaa palkkojen tiedot kahdella eri tavalla. Ensimmäinen tapa on, että tulorekisteriin annetaan työntekijälle maksetun palkan tiedoista vain palkan yhteissumma. Tämä voi johtaa siihen, että tietoja hyödyntäviltä tahoilta voi tulla myöhemmin lisäselvityksiä palkkojen tietojen suhteen. Toinen tapa ilmoittaa tulorekisteriin palkkojen tiedot ovat ilmoittaa ne tarkemmin käyttäen tulolajeja. Kyseistä tietojen ilmoittamisen tapaa suositellaan ilmoittajien käytettävän mieluummin. (Tulorekisteri 2018d.) Tulorekisteri mahdollistaa sen, että työntekijöiden palkkatiedot saadaan selville reaaliaikaisesti ja maksukohtaisesti. Ennen tulorekisteriä palkoista ilmoittaminen perustui joko kuukausittaiseen tai vuosittaiseen ilmoittamisen tapaan. Tulorekisterin kannalta näin ei kuitenkaan enää ole ja tämä tulee muuttumaan. Tulorekisteri tulee mahdollistamaan sen, että palkkojen tiedot ilmoitetaan nopeammin kuin ennen. (Palkka.fi 08.02.2018.) Ilmoittaminen tapahtuu seuraavaksi niin, että työnantajan antaa työntekijöidensä palkkojen tiedot tulorekisteriin palkkojen maksun jälkeen viiden päivän sisällä (STT 2018).

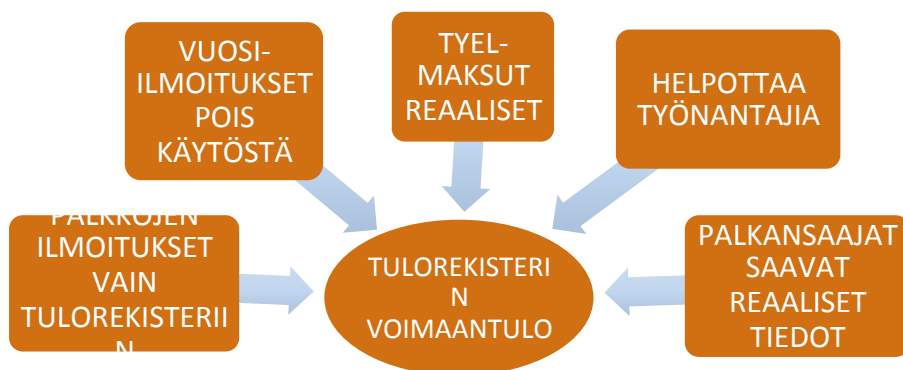
Tulorekisteriin annetaan palkkatietojen ilmoituksien lisäksi myös työnantajan erillisilmoitus. Erillisilmoituksen kautta annetaan tiedot niistä työnantajien maksamista sairausvakuutusmaksujen yhteissummasta, jotka kuuluvat kohdekuukaudelle. Tämän lisäksi annetaan myös tieto, jos sairausvakuutusmaksusta on tehtävä jokin vähennys. Vähennyksenä voi olla esimerkiksi se, että sairausvakuutusmaksusta pitäisi Verohallinnon maksaa työnanta-

jalle jokin summa takaisin. Erillisilmoituksessa annetaan myös tieto siitä, ettei palkanmaksua ole lainkaan tapahtunut. Tämän ilmoituksen antamiseen on velvollinen vain se, joka kuuluu Verohallinnon työnantajarekisteriin. Tämä kaikki johtaa siihen, että tulorekisteriin on tietojen ilmoittajan annettava siltä kuulta, jona palkat ovat maksettu kaksi eri ilmoitusta. On annettava työntekijöille maksettujen palkkojen tiedot ja erillisilmoitus. Työnantajan erillisilmoituksien antamiseen ovat velvollisia säännöllinen työnantaja, satunnainen työnantaja ja kotitalous. Satunnainen työnantaja ei ole samalla tavalla velvollinen ilmoituksen antamiseen kuin säännöllinen työnantaja. Säännöllisen työnantajan ollessa velvollinen antamaan jokaiselta kuulta erillisilmoitus, vaikka palkkaa ei maksettaisikaan ollenkaan. Satunnaisen työnantajan on taas annettava erillisilmoitus vain silloin kun hän maksaa työntekijöillensä palkkaa. Kotitalouksien kannalta erillisilmoitus on annettava vain silloin, kun se maksaa jollekin vuoden aikana yli 1500 euroa. (Tulorekisteri 2018e.)

Erillisilmoitus annetaan tulorekisteriin myös sähköisesti ja samoilla tiedon ilmoittamisen tavoilla kuin palkkatietojen tietojen ilmoittaminen. Tiedot voidaan tällöin antaa esimerkiksi hyödyntäen teknistä rajapintaa tai käyttämällä verkkolomaketta. Näiden lisäksi palkka.fi on myös yksi mahdollinen vaihtoehto, jolla voidaan ilmoittaa erillisilmoituksen tiedot. Erillisilmoituksella on myös eräpäivä, jolloin se on viimeistään ilmoitettava tulorekisteriin. Ilmoitus on annettava joka kuukausi. Työnantajan erillisilmoituskin on annettava tulorekisteriin viiden päivän sisällä, siitä kun on työntekijöille palkat maksettu. (Tulorekisteri 2018e.)

Työntekijöillä itselläänkin on mahdollisuus katsoa tulorekisterin kautta omia palkkatietoja. Palkkatietojen ei kuitenkaan ole tarkoitus näkyä tuntemattomille tai niille, joilla ei ole mitään tekemistä näiden tietojen kanssa. Henkilöt voivat tarkistaa omia palkkatietoja omilla henkilökohtaisilla pankkitunnuksilla. (STT 2018.)

Kuviolla 5 tuodaan esille, mitä keskinäisen eläkevakuutusyhtiön Ilmarisen ja Verohallinnon mukaan hyödyllisiä asioita tulee esille tulorekisterin voimaantullessa (Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen s.a; Verohallinto 2017a).

Kuvio 5 Tulorekisterien hyödyt

3 Tilitoimiston toiminta

Kaikki Suomessa perustetut yritykset ovat kirjanpitovelvollisia. Yrityksen kirjanpitoa voi hoitaa joko yrittäjä ihan itse tai ulkoistaa kokonaan tilitoimiston tehtäväksi. (Tilitoimistoja.fi s.a.) Tilitoimistoa hyödyntämisestä on myös yrittäjän kannalta paljon hyötyä. Se, että yrityksen taloudelliset asiat hoitaa joku muu antaa yrittäjälle mahdollisuuden keskittyä itse yrityksen pyörittämiseen. Tilitoimiston kautta saadaan joku toinen ammattilainen hoitamaan yrityksen talouteen liittyviä asioita, joka helpottaa yrittäjän elämää. Näiden asioiden lisäksi kirjanpitäjän avulla voidaan hyötyä myös monella muulla tavalla. Tästä esimerkkinä on se, että häneltä on mahdollista saada myös neuvoja ja vinkkejä muihin taloudellisiin asioihin liittyen, kuten budjetointiin. (Leinonen Finland 2016.)

Tilitoimiston ja asiakkaan välisessä yhteistyössä tilitoimisto on se taho, joka toimii heidän välillä asiantuntijana. Tilitoimistolla ja asiakkaalla on omanlaiset vastuut, jotka heidän pitää hoitaa. Tilitoimisto on vastuussa siitä työstä, jonka se hoitaa sen materiaalin perusteella, jonka asiakas tuo sille kirjanpitoa varten. Asiakas taas vastaa siitä materiaalista, jonka se toimittaa tilitoimistolle kirjanpitoa varten. Tämän lisäksi asiakkaan tehtävänä on myös varmistaa, että materiaali saapuu tilitoimiston luokse silloin kuin sen pitäisi olla niillä. (Taloushallintoliitto s.a.)

Tilitoimiston tarjoamat taloushallinnonpalvelut voidaan jakaa neljään eri osa-alueeseen. Ensimmäinen osa koostuu juoksevasta kirjanpidosta ja tilinpäätöksestä. Toinen osa koostuu palkanlaskennasta, kolmas koostuu taas ulkoisen laskennan palvelusta ja viimeiseen osaan kuuluu yrityksen sisäinen laskenta. (Taloushallintoliitto s.aa.)

3.1 Toimialan kuvaus

Tilitoimistoalaa pidetään Suomessa merkittävänä, mutta hitaasti kehittyvänä toimialana. Tilitoimistoalan hitaaseen kehitykseen uskotaan lainsäädännön ja säädöksiä vaikuttaneen. Alalle on kuitenkin tulossa nyt suuria muutoksia, sillä digitaalinen taloushallinto on kehittynyt ja yleistynyt tilitoimiston asiakkaiden kesken. Digitaalisen taloushallinnon kehitys tulee vaikuttamaan myös tilitoimiston liiketoimintaan ja kirjanpitäjän työtehtäviin. (Marttunen 13.03.2016.)

Sähköinen taloushallinto on nykyaikainen tapa hoitaa taloushallintoa. Sähköisessä taloushallinnossa tulee hyödynnettyä ja käytettyä paljon erilaisia sähköisiä työvaiheita. (Helanto, Kaisaniemi, Koskinen, Kuntola & Siivola 2013, 28.) Sähköinen taloushallinto mahdollistaa sen, että kirjanpitoaineistoa voidaan kerätä erilaisilla sähköisillä menetelmillä, kuten

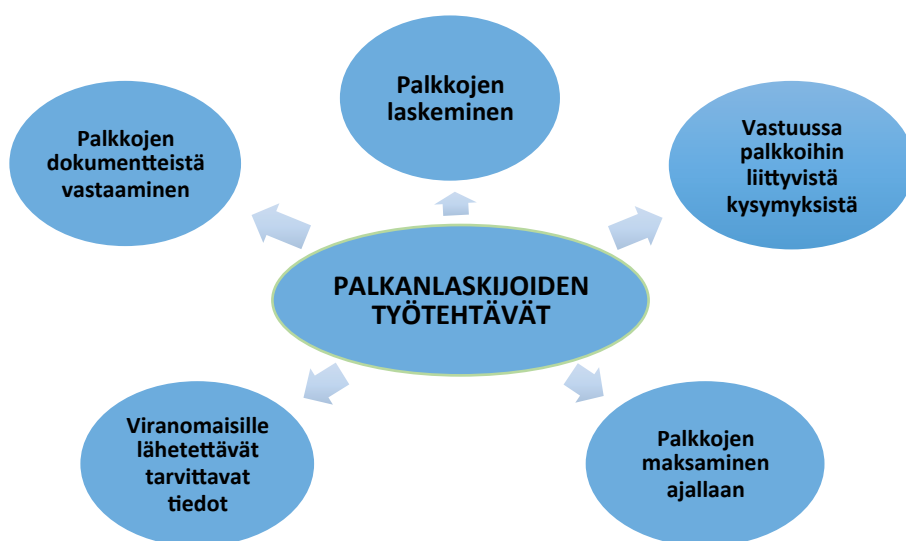
verkkolaskujen, konekielisen tiliotteiden ja sähköisten maksuliikenteen avulla. Sähköinen taloushallinto mahdollistaa tehokkaamman toiminnan ja on samalla myös kustannustehokas taloushallinnon vaihtoehto. (Helanto ym. 2013, 14-15.) Sähköinen taloushallinto mahdollistaa myös sen, että kirjanpitäjät voivat tehdä työtään ajasta ja paikasta riippumatta (Talousplus 04.01.2016).

Monet yrittäjät, jotka ovat tilitoimistoalalla ovat tyytyväisiä siihen, miten asiat nykyään hoidetaan. Heillä ei ole ollut tarvetta muuttaa liiketoimintamalliaan, johtuen suurimmaksi osaksi tilitoimistojen pitäjien korkeasta keski-ikästä. Monet tilitoimistoyrittäjät aikovat myös muutenkin pian siirtää tilitoimistotoimintansa toiselle henkilölle joko sukupolvenvaihdon tai yrityskaupan kautta. (Marttunen 13.03.2016.)

3.2 Palkanlaskijat

Palkanlaskijalla tarkoitetaan henkilöä, jonka työtehtäviin kuuluvat yrityksen työntekijöiden palkkojen laskeminen, ja niiden maksaminen oikeaan aikaan. Palkanlaskijalla on vastuu tehdyistä palkoista ja niiden maksusta, eli milloin ne maksetaan työntekijöille. Palkanlaskijan työtehtäviin kuuluvat palkkojen tekemisen lisäksi myös monia muitakin työtehtäviä. Heidän on huolehdittava siitä, että ne viranomaisille annettavat palkkatiedot annetaan niille joko kuukausittain tai kerran vuodessa. Palkanlaskijat vastaavat myös työntekijöiden palkkoihin liittyvistä dokumenteista. (Ammattinetti s.aa.)

Kuviossa 6 kuvataan ammattinetti mukaan palkanlaskijoiden työtehtävät (Ammattinetti s.aa).

Kuvio 6 Palkanlaskijoiden työtehtävät

Kun palkanlaskija laskee työntekijöiden palkkoja, hänen tehtävänä on ottaa palkoista vähennettävät vähennykset pois. Palkoista vähennettäviin vähennyksiin kuuluvat esimerkiksi palkoista ennakonpidätyksien pois ottaminen. Palkanlaskija vastaa myös niistä työntekijöiden palkkoihin liittyvien lisien laskemisesta ja maksamisesta. Näihin kuuluvat esimerkiksi työntekijöiden vuosilomarahojen ja erilaisten etujen laskeminen. (Ammattinetti s.aa.)

Palkanlaskijoiden työpaikat voivat olla sekä yksityisen että julkisen sektorin puolella. Palkanlaskijat voivat tehdä työtään tilitoimistoissa. Palkkojen laskeminen ja maksaminen voidaan hoitaa kahdella eri tavalla. Yksi tapa palkkojen laskemisessa on käyttää ihan tavalista laskinta ja toinen tapa on taas käyttää erilaisia ohjelmia, joilla palkanlaskeminen ja niiden maksaminen hoidetaan. (Ammattinetti s.aa.)

Palkanlaskijan työ on paljon tarkkaavaisuutta ja huomiota vaativa. On tärkeätä, että palkanlaskija on sellainen, joka osaa huolehtia asioista. Henkilön on myös osattava tarvittavat lait ja niihin liittyvät säännökset laskeessaan palkkoja. Hänen on osattava huolehtia, että hän varmasti ottaa tarvittavat lait sopimukset palkkojen laskennassa huomioon. (Ammattinetti s.aa.)

Yrityksen palkanlaskentaa voidaan hoitaa joko yrityksen sisällä ammattilaisen kautta tai kokonaan ulkoistamalla esimerkiksi tilitoimistolle (Stenbacka & Söderström 2016, 14). Henkilön, joka on tekemisessä ihmisten palkkojen tietojen kanssa on oltava huolellinen palkkoihin liittyvien sääntöjen kanssa. Tämän lisäksi hänen tulee olla myös luotettava, sillä hän käsittelee ihmisten tärkeitä tietoja. (Kouhia-Kuusisto ym. 2017, 11.)

Palkkahallinnon työtehtäviin kuuluvat yrityksen työntekijöiden palkkaukseen ja työsuhteisiin liittyvien asioiden hoitaminen. Tahon tai henkilön, joka hoitaa yrityksen palkkahallintoa tulee ottaa työssään muutamat asiat huomioon. Palkkahallinnon tulee varmistaa, että tarvittavat lait otetaan huomioon palkkoja tehtäessä. (Stenbacka & Söderström 2016, 14.)

3.3 Kirjanpitäjien työtehtävät

Kirjanpitäjällä tarkoitetaan henkilöä, joka työskentelee taloushallinnon eri työtehtävien parissa. Kirjanpitäjän työtehtäviin kuuluvat esimerkiksi yrityksen kirjanpito, laskutus, ostojen ja myyntireskontrien hoitaminen. (Ammattinetti s.ab.) Näiden lisäksi yrityksen liiketoiminnan kannattavuudesta huolehtiminen on myös yksi tärkeimmistä asioista, joka kuuluu kirjanpitäjän työkuvaan. Kuviossa 7 tuodaan esille taloushallintoalan tradenomit ry:n mukaan kirjanpitäjän työtehtävät. (Taloushallintoalan tradenomit ry s.a.)

Kuvio 7 Kirjanpitäjän työtehtävät

Se, että kirjanpitäjällä on taloudellista osaamista ei riitä, vaan häneltä odotetaan tämän lisäksi myös monia muita erilaisia vaatimuksia. Kirjanpitäjän työn ollessa todella tarkkaa ja huolellista, tulee kirjanpitäjän itse olla tarkkaavainen ja huolellinen työssään. Asiakkaan ja kirjanpitäjän välillä pitää olla myös luotettavuutta, jonka takia kirjanpitäjältä vaaditaan myös luottamuksellisuutta. Kirjanpitäjän työssä myös kaikenlaiset asiakaspalvelu- ja yhteistyötaidot ovat olennaisia. Kirjanpitäjän on näiden vaatimuksien lisäksi osata myös hallita erilaisia toimisto-ohjelmia ja taloushallinnon ohjelmia. Myös oman alan lainsäädännön osaaminen on tärkeää. (Ammattinetti s.ab.)

3.3.1 Kuukausittainen kirjanpito

Kirjanpito on yksi tapa, jolla voidaan kuvata yrityksen taloudellista prosessia. Kirjanpidon avulla tuodaan yrityksen rahamääräiset tapahtumat esille. Kirjanpidolla mahdollistetaan myös se, että yrityksen sidosryhmät saavat tarvittavat informaatiot yrityksen toiminnasta. Sidosryhmät jakaantuvat kahteen eri ryhmään, jotka ovat yrityksen sisäiset ja ulkoiset sidosryhmät. Yrityksen sisäisiin sidosryhmiin kuuluvat yrityksen sisäpuolella olevat osapuolet, kuten työntekijät ja omistajat. Yrityksen ulkoisiin sidosryhmiin kuuluvat taas yrityksen ulkopuolella olevat tärkeät osapuolet, kuten asiakkaat. (Ihantola, Leppänen, Kuhanen & Sivonen 2012, 11.)

Kirjanpidolla on omat tehtävät, jotka voidaan jakaa kolmeen erilaiseen tehtäväosa-alueeseen. Kirjanpidon ensimmäinen tehtävä on erilläänpitotehtävä, jossa yrityksen talousyksikköä pidetään yhtenä omana kokonaisuutena. Tämän kokonaisuuden liiketapahtu-

mat pyritään pitämään erillään muista talousyksiköistä. (Ihantola ym. 2012, 13.) Tästä esimerkkinä on se, että yrityksen omistajan omat liiketapahtumat eivät saisi sekaantua yrityksen liiketapahtumien kanssa (Tomperi 2017, 11).

Toisena tehtävänä on tuloksenlaskentatehtävä. Tämä tehtävä on yksi pääasioista, joka kirjanpidon avulla hoidetaan. Yrityksen tulos saadaan laskettua, kun yrityksen tuloista vähennetään yrityksen menot. Näiden tehtävien lisäksi on kirjanpidolla vielä kolmas ja viimeinen tehtävä, joka on hyväksikäyttötehtävä. Hyväksikäyttötehtävällä tarkoitetaan sitä, että kirjanpidon avulla saatuja tietoja hyödynnettäisiin eri tavoilla muihinkin asioihin. Tietoja voidaan hyödyntää esimerkiksi investointilaskentaan tai tuotteiden hinnoitteluun. (Ihantola ym. 2012, 13.)

Kirjanpitoa säättävät lait ovat kirjanpitolaki ja kirjanpitoasetus (Ihantola ym. 2012, 13). Kirjanpitolaista on mahdollista saada esimerkiksi tietoa siitä, ketkä ovat velvollisia pitämään yrityksensä kirjanpitoa ja ketkä eivät. Siihen, että onko yrityksellä kirjanpitovelvollisuus vai ei, vaikuttavat yrityksen yhtiömuoto ja yrityksen toiminta. (Tomperi 2017, 11.)

Ennen kirjanpidon varsinaisesta prosessista kertomista, tuon esille kirjanpitoon liittyviä peruskäsitteitä helpottaakseen yrityksen kirjanpito prosessin hahmottamista.

Yksi kirjanpitoon liittyvistä tärkeimmistä käsitteistä on tilikausi. Tilikaudella tarkoitetaan ajanjaksoa, jonka aikana kirjanpitoa tehtäessä yritetään saada selville yrityksen liiketulos. Tilikauteen kuuluu yleensä 12 kuukautta, mutta poikkeuksellisista syistä tilikausi voi olla myös joko pidempi tai lyhempi kuin normaalisti. Maksimipituus tilikauden pituudelle on kuitenkin 18 kuukautta. Seuraava kirjanpidon peruskäsite on liiketapahtumat. Liiketapahtumilla tarkoitetaan niitä yrityksen taloudellisia tapahtumia, joita merkitään ylös kirjanpitoon. Liiketapahtumiin kuuluvat esimerkiksi yrityksen menot ja tulot. (Tomperi 2017, 13.)

Yrityksen liiketapahtumat voidaan kirjata yrityksen kirjanpitoon kahdella eri tavalla, jotka ovat kahdenkertainen kirjanpito ja yhdenkertainen kirjanpito. Liiketapahtumien kirjaamistavat eroavat näissä liiketapahtumien kirjaamisten tilien määrien mukaan. Yhdenkertaisessa kirjanpidossa käytetään vain yhtä tiliä, kun taas kahdenkertaisessa kirjanpidossa hyödynnetään kahta eri tiliä kirjanpitoa tehtäessä. (Tomperi 2017, 14-15.)

”Yhdenkertaista kirjanpitoa saa pitää toiminimi, jonka kohdalla on täyttynyt enintään yksi seuraavista edellytyksistä: taseen loppusumma yli 100 000 euroa, liikevaihto yli 200 000 euroa tai palveluksessa keskimäärin yli kolme henkilöä (KPL 1 Luku 1a §)” (Tomperi 2017, 15).

Kirjanpitolain 20.12.1997/1336 2 luvun 3§:ssa tuodaan esille, yrityksen menojen ja tulojen kirjaamisperusteet. Kirjaamisperusteina ovat suoriteperusteinen kirjanpito, laskuperusteinen kirjanpito ja maksuperusteinen kirjanpito. (Kirjanpitolaki 30.12.1997/1336.) Suoriteperusteisella kirjanpidolla tarkoitetaan, että kirjanpidossa liiketapahtuman kirjaaminen tapahtuu jo silloin, kun yritys saa tuotteen tai palvelun haltuunsa. Maksuperusteinen kirjanpito taas tarkoittaa, että liiketapahtumien kirjaaminen tapahtuu maksun perusteella. Maksuperusteisesti kirjanpitoa hoitaessa on kuitenkin tiedettävä, millainen tilanne on yrityksen ostovelkojen ja myyntisaamisten kannalta. (Fondia s.a.) Laskuperusteisella kirjanpidolla taas tarkoitetaan sitä, että, lasku kirjataan kirjanpitoon sen tulleen laskun päivämäärän perusteella (Mäkinen 26.7.2017).

3.3.2 Viranomaisille ilmoitukset

Viranomaisille on ilmoitettava oma-aloitteiset verot. Oma-aloitteisilla veroilla tarkoitetaan niitä veroja, jotka eivät tule automaattisesti maksajalle maksettavaksi. Oma-aloitteisten verojen maksajan tulee itse selvittää maksettavan veron osuus ja ilmoittaa se sitten eteenpäin Verohallinnolle. (Palkkaus.fi 2015.) Ilmoitettaviin oma-aloitteisiin veroihin kuuluvat arvonlisävero, työnantajasuoritus ja muut oma-aloitteiset verot. Muihin oma-aloitteisiin veroihin kuuluvat monet erilaiset verot. Niihin kuuluvat esimerkiksi apteekkiverot ja osingoista sekä ennakonpidätykset että lähdeverot. (Verohallinto 2017b.)

Arvonlisäverolla tarkoitetaan veroa, joka kuuluu tuotteen tai palvelun myyntihintaan. Verokannalla on vaikutusta siihen, kuinka suuri tuotteen myyntihintaan lisättävä vero on. Suomessa olevat verokannat ovat 10%, 14% ja 24%. 24% on Suomessa käytettävä yleinen verokanta, jotka lisätään useimpiin tavarihin. 14% verokantaa käytetään taas elintarvikkeiden verotukseen. Viimeiseksi 10%:n verokantaa käytetään myös monen eri tuotteen ja palvelun verotuksessa. Kirjat, henkilökuljetukset ja lääkkeet ovat esimerkkejä 10% arvonlisäverokantaan kuuluvista. (Yrityksen perustaminen s.a.)

Arvonlisäveron tilityksen prosessi menee niin, että tavaran ja palvelun tuotteiden myyntihintoihin lisätään siihen kuuluva vero. Tämän jälkeen tavaran tai palvelun myyjä saa tavaran tai palvelun ostajalta myyntihintaan lisätyn veron osuuden. Myyjän tehtävänä on taas tämän jälkeen maksaa tavaran tai palvelun vero valtiolle eteenpäin. (Ihantola ym. 2012, 62.) Arvonlisäverolain 30.12.1993/1501 10 luvun 102§:n mukaan verovelvollisella on oikeus vähentää omista tuotteiden tai palveluiden hankinnoista suoritettua arvonlisäverot omassa liiketoiminnassaan (Arvonlisäverolaki 30.12.1993/1501).

Näin ei veroja jouduta maksamaan kahdenkertainen määrä, sillä myynnistä maksettavasta arvonlisäverosta vähennetään lopuksi ostoista maksettu arvonlisävero (Ihantola ym. 2012, 62).

Oma-aloitteisista veroista voidaan antaa ilmoitus kahdella eri tavalla, sähköisesti ja paperisesti. Sähköinen ilmoittamistapa on tehty pakolliseksi vuoden 2017 alusta. Paperinen taas voidaan antaa vain, jos on jonkinlainen erityinen syy, etteikö voisi antaa ilmoitusta sähköisesti. Arvonlisäveroihin liittyvien tietojen lähettäminen Verohallinnolle on mahdollista Omavero-palvelun avulla. Omavero-palvelu on Verohallinnon oma palvelu. Omaveropalvelun lisäksi on olemassa myös muitakin vaihtoehtoja, jotka mahdollistavat tietojen lähettämisen sähköisesti. (Verohallinto 2016.)

Omaverossa on kirjauduttava sisään. Yrityksillä on käytössä Katso-tunniste, jolla ne kirjautuvat sisään. Omaverossa on mahdollista kirjautua katso-tunnisteen lisäksi myös henkilökohtaisilla pankkitunnuksilla ja mobiilivarmenteella. (Verohallinto s.a.) Katsotunnisteella tarkoitetaan tunnistetta, joka mahdollistaa viranomaisten tarjoamiin sähköisiin palveluihin kirjautumisen. Katsotunniste muodostuu kolmesta eri osasta, jotka ovat käyttäjätunnus, salasana ja kertakäyttösalaus. (Verohallinto 2017c.)

Oma-aloitteisten verojen verotiedot ilmoitetaan kausiveroilmoituksen nimeltä olevan ilmoituksen kautta. Verojen tiedot on annettava kuukauden 12. päivä. Joillakin yrityksillä on kuitenkin myös mahdollisuus sekä ilmoittaa että maksaa hieman myöhemmin. On mahdollista ilmoittaa ja maksaa myös joko neljännesvuosittain tai kalenterivuosittain. (Hakonen & Roos 2014, 100-101.)

Työnantajasuorituksien tiedot taas voidaan ilmoittaa ja maksaa verohallinnolle joko kuukausittain tai neljännesvuosittain. Työnantajasuoritusten tiedoista lähetetään tiedot Verohallinnolle sähköisesti ja ne lähetetään sen kuukauden jälkeisen kuukauden 12. päivä, kun palkat ovat maksettu. Verohallinnolle maksettavat summat ovat ennakonpidätykset ja sosiaaliturvamaksut. (Hakonen & Roos 2014, 203.)

Palkkoihin liittyvistä vuosi-ilmoituksista kerrotaan opinnäytetyön kolmannessa luvussa, tämän takia niistä ei tässä kappaleessa mainita lainkaan.

3.3.3 Tilinpäätöksien laatiminen

Jokaisen tilikauden jälkeen on tarkoituksena laatia sen perusteella tilinpäätös. Yrityksen tilinpäätös muodostuu kolmesta eri laskelmasta ja niiden liitetiedoista. Tilinpäätökseen

kuuluvat laskelmat ovat tuloslaskelma, taselaskelma ja rahoituslaskelma. Toimintakertomuskin on yksi tilinpäätökseen kuuluvista osista. (Tomperi 2017, 143.)

Rahoituslaskelmien ja toimintakertomuksien tekeminen ei kuitenkaan ole pakollista kaikille yrityksille, sillä pienet yritykset ovat vapautettu niiden laatimisista. Tilinpäätökseen laetaan myös edellisen tilikauden tiedot, jotta niitä voitaisiin vertailla uuden tilikauden tietojen kanssa. (Tomperi 2017, 143.) Tilinpäätöksen tietojen tarkistamiseksi laaditaan tilinpäätöksen liitetiedostojen lisäksi myös tase-erittelyt. Tase-erittelyt eivät kuitenkaan ole sellaista tietoa, josta pitäisi ilmoittaa kaupparekisteriin. Tase-erittelyillä tarkoitetaan sellaista tietoa, jossa taseessa olevien tilien sisältö on avattuna ja tuotu esiin tarkemmin. Tase-erittelytkin allekirjoitetaan ja allekirjoittajina ovat tase-erittelyjen tekijä ja yrityksestä vastaava henkilö. (Tuomi-Sorjonen 2018, 157.)

Tilinpäätöksen laatimiseen kuuluvat monet erilaiset säännöt, jotka ovat noudattava. Sääntöihin kuuluvat esimerkiksi se, että tilinpäätöksen on oltava laadittuna tiettyyn aikaan mennessä. Tiettyinä aikana pidetään tilinpäätöksen kannalta tilikauden päättymisen jälkeen neljän kuukauden sisällä. Tämän lisäksi tilinpäätökseen kuuluviin määräyksiin kuuluu myös se, että tilinpäätös tehdään suoriteperusteisen tavan mukaisesti. (Taloushallinto-liitto s.ab.)

Jokaisella tilinpäätökseen kuuluvalla laskelmalla on omat tehtävänsä. Tuloslaskelman tehtävänä on tuoda esille, miten yrityksen tilikauden tulos on saatu aikaiseksi. Taselaskelmalla taas yritetään tuoda esille tietoja yrityksen taloudellisesta asemasta. Rahoituslaskelmalla pyritään selvittämään, miten ollaan saatu yritykseen rahaa ja mihin ollaan sitä rahaa myös käytetty. Tilinpäätökseen kuuluvista liitetiedoista voidaan taas saada näihin laskelmiin liittyen lisätietoja. (Leppiniemi & Kykkänen 2015, 42.)

Tilinpäätökseen kuuluvassa toimintakertomuksessa tuodaan esille tietoja yrityksen liiketoiminnan menosta ja siihen kuuluvista riskeistä. Liiketoiminnan menolla tarkoitetaan tässä, että tuottaako toiminta lainkaan, miten sillä menee ja miltä sen taloudellinen puoli näyttää. Toimintakertomus voi sisältää myös erilaisia laskettuja tunnuslukuja. (Tomperi 2017, 172.)

Kirjanpitolain 3 luvun 5§:ssä kerrotaan, että tilinpäätöksen on oltava suomen tai ruotsin kielellä tehty. Tämän lisäksi kirjanpitolain 3 luvun 7§:n mukaan tilinpäätös pitää lopulta myös allekirjoittaa. Allekirjoittajana on se, joka on tässä tilanteessa kirjanpitovelvollinen. (Kirjanpitolaki 30.12.1997/1336.)

4 Tutkimuksen aineisto ja menetelmä

Opinnäytetyön neljännessä luvussa tuodaan esille, millä tutkimusotteella tutkimus on pää-
tetty toteuttaa. Tämän lisäksi tutkimuksen toteutuksen vaiheet eli miten työn tutkimus on
käytännössä toteutettu. Luvun lopussa esitellään vielä tutkimuksen avulla saadut tulokset
ja samalla analysoidaan niitä saatuja tuloksia.

4.1 Tutkimusmenetelmä

Tutkimusta toteutettiin kvalitatiivisella eli laadullisella tutkimusotteella. Tämän lähestymis-
tavan valitsin, koska ajattelin tämän avulla saavani parhaiten ja mahdollisimman monipuo-
lisesti tutkimuskysymykseeni vastauksia. Tutkimusaiheeseeni saa mielestäni parhaiten
vastauksia kuuntelemalla muiden ammattilaisten mielipiteitä ja ajatuksia tulorekisteristä,
minkä vuoksi valitsin kvalitatiivisen tutkimusotteen. Haastattelin kolmea taloushallinnon
ammattilaista.

Laadullinen eli kvalitatiivinen tutkimusmenetelmä mahdollistaa tutkimustiedon hankkimi-
sen monen eri kanavan kautta. Yleinen tapa kerätä tutkittavasta asiasta tietoa on tehden
haastatteluja. (Vilkkä 2015, 122.) Hirsijärvi, Remes ja Sajavaara (teoksessa Vilkkä 2015,
123.) esittävät, että laadulliseen tutkimusmenetelmään kuuluu kuitenkin monta erilaista
haastattelutavan vaihtoehtoa. On olemassa lomakehaastatteluja, teemahaastatteluja ja
avoin haastatteluja. Näitä haastatteluja on mahdollista toteuttaa joko tekemällä yksilö-,
pari- tai ryhmähaastatteluja.

Opinnäytetyön tutkimukseen liittyvä haastattelu toteutettiin teemahaastatteluna eli puoli-
strukturoituna haastatteluna.

Puolistrukturoidulla haastattelulla tarkoitetaan haastattelumuotoa, jossa haastateltavalta
kysyttävät kysymykset ovat etukäteen mietittyjä. Tämän lisäksi haastattelussa kysyttävät
kysymykset eivät ole kaikille erilaisia, vaan kaikilta kysytään samat kysymykset. (Näpäri
12.4.2017.)

Päätin haastatella tilitoimistoalan ammattilaisia pääkaupunginseudulta. Ensimmäiseksi
kirjoitin opinnäytetyön teoriaosuuden, jotta saisin tilitoimiston toiminnasta ja tulorekisteristä
perustietoa. Tämän jälkeen seuraavana vaiheena oli kirjoittaa laadullisen tutkimusotteen
haastattelukysymykset ylös ja etsiä potentiaalisia haastateltavia. Opinnäytetyön kirjoitta-
misen aloitin huhtikuussa 2018 ja sain teoriaosuuden valmiiksi kesäkuun alkuvaiheessa.
Haastattelut aloitettiin kesäkuun 2018 lopussa ja saatiin myös silloin valmiiksi. Haastatte-

lujen jälkeen alkoi saatujen haastattelukysymyksien vastauksien eli tuloksien opinnäytetyöhön kirjaaminen.

4.2 Aineiston keruu

Opinnäytetyötä varten olevan aineiston keruun prosessi alkoi kesäkuussa 2018. Aloitin tutkimuksen haastattelukysymyksien laatimisen heti viitekehyksen valmistuttua. Haastattelukysymykset pohdittiin kirjoitetun viitekehyksen perusteella. Haastattelukysymyksiksi muodostui 13 haastattelukysymystä. Kun haastattelukysymykset olivat valmiita aloitin pääkaupunkiseudulla olevien pienien ja keskisuurien tilitoimistojen etsinnän.

Katselin eri pääkaupunkiseudulla olevien tilitoimistojen kotisivuja ja taloustietoja, joiden perusteella valitsin yhteensä 15 tilitoimistoa. Näiden lisäksi tunsin jo etukäteen kahta eri kirjanpitäjää. Heiltä olin jo viitekehyksen tekemisen aikana kysynyt, mahdollisuutta haastatella heitä opinnäytetyötäni varten. Molemmat olivat suostuneet haastateltavaksi.

Lähetin torstaina 14.06.2018 kaikille muille valituille 15 tilitoimistoille sähköpostin kautta haastattelua varten sähköpostiviestin. Sähköpostiviestin saate on näkyvässä liitteessä kaksi. Olin päättänyt, että odotan vähintään muutaman päivän ajan sähköpostiviestini vastauksia. Jos vastauksia ei tule siihen mennessä, otan näiden lisäksi vielä muihin tilitoimistoihin yhteyttä. Odotin muutaman päivän sähköpostiviestini vastauksia, ja kun vastauksia ei vielä tullut otin vielä kahteen muuhun keskisuureen tilitoimistoon sähköpostitse yhteyttä.

Lähetämiini sähköpostiviestiin vastasi valitettavasti vain yksi tilitoimisto, joka myös ilomielin suostui haastatteluun. Olen sitä mieltä, että jos olisin lähettänyt sähköpostiviestin esimerkiksi elokuussa mahdollisuus saada enemmän haastateltavia olisi ollut parempi. Syynä tähän on se, että heinäkuussa yhä useampi työntekijä oli lähtemässä kesälomille.

Tämä johti kuitenkin siihen, että loppujen lopuksi päädyin haastattelemaan opinnäytetyön tutkimusta varten kolmea taloushallinnon ammattilaista kolmesta keskisuuresta tilitoimistosta pääkaupunkiseudulta. Haastatteluprosessin aloitin niin, että ensimmäiseksi sovin haastattelijoiden kanssa heille parhaiten sopivan haastattelupäivän ja –ajan sähköpostitse. Heti, kun tiesin milloin minun olisi pidettävä haastattelut, aloitin niihin valmistautumiset.

Haastatteluihin valmistautumisen kannalta ensimmäinen asia, jonka tein oli tulorekisteristä vielä lisätiedon hankkiminen. Syynä tähän oli, että halusin varmistaa tietäväni mahdollisimman paljon tulorekisteristä ja sen aiheuttavista muutoksista tilitoimistojen toimintaan.

Sen varalta, että haastateltava kirjanpitäjä/palkanlaskija ei olisikaan vielä kauhean hyvin perehtynyt tulorekisteriin. Tällöin osaisin itse opinnäytetyön viitekehyksen ja itse etsimän lisätiedon perusteella yleisesti kertoa tulorekisteristä ja kysyä tämän jälkeen heiltä haastattelukysymyksiä koskien tulorekisteriin. Toisena syynä oli toki se, että halusin olla haastattelua varten hyvin varautunut. Itse on tiedettävä asiasta hyvin ennen kuin lähtee kysymään siitä muilta.

Tilitoimistojen ammattilaisille tehty haastattelurunko muodostui 13 haastattelukysymyksestä. Haastattelukysymyksiin kuului ihan peruskysymyksiä liittyen tulorekisteriin ja ammattilaisten mielipiteitä koskien tulorekisterin tuomiin muutoksiin. Haastattelukysymykset muodostettiin sellaisiksi, joilla yritettiin saada mahdollisimman monipuolisia vastauksia tutkimuksen ongelmakysymyksiin.

Ensimmäinen haastattelu pidettiin haastateltavan A tiloissa tiistaina 26.06.2018. Toinen ja kolmas haastattelu pidettiin taas muutaman päivän päästä torstaina 28.06.2018 haastateltavien B ja C tiloissa. Opinnäytetyötä varten aineiston keruu haastatteluiden avulla toteutettiin niin, että ensimmäiseksi kerroin haastateltavalle omasta opinnäytetyöstään. Kenellekään haastateltavalla ei ollut lähetetty haastattelukysymyksiä sähköpostitse etukäteen. Syynä tähän oli se, että halusin itse paikan päällä esittää kysymyksiä. Tämä johti myös siihen, ettei haastateltavat pystyneet etukäteen miettimään vastauksia tai valmistautumaan tuleviin haastattelukysymyksiin. He olivat kuitenkin tietoisia siitä, että haastattelu tulee koskemaan tulorekisteriä ja sen vaikutuksesta tilitoimiston toimintaan.

Taulukossa 2 käydään vielä taulukkomuodossa tarkemmin läpi haastattelut. Taulukosta selviää milloin jokainen haastattelu pidettiin ja kauan haastattelu kaiken kaikkiaan kesti.

Taulukko 2 Haastattelut ja niiden kestot

HAASTATTELU A	HAASTATTELU B	HAASTATTELU C
26.06.2018	28.06.2018	28.08.2018
Kesto 25 min	Kesto 30 min	Kesto 25 min

Kerroin ennen haastatteluiden aloittamista, että haluan nauhoittaa meidän välillä käydyn haastattelun myöhemmin tuloksien ylöskirjaamista varten. Kysyin kaikilta haastateltavilta

lupaa keskustelun nauhoittamiseen, ennen kuin aloitin nauhoittamisen. Haastattelun nauhoitus toteutettiin ihan tavallisen älypuhelimien sanelimen avulla. Käytin nauhoituksessa omaa puhelinta, Iphone 6, sillä minulla ei ollut erillistä nauhoitinta äänittämistä varten.

Samalla, kun nauhoitin haastattelua kirjoitin myös ylös ammattilaisten antamia vastauksia haastattelukysymyksiin. Olin tulostanut ennen haastatteluita haastattelukysymykset A4 paperille ja jokaisen kysymyksen jälkeen kirjoitin ylös saamien vastauksien pääpointit. Aineiston keruuna toimi tällöin sekä nauhoitin että vastauksien heti itse ylöskirjaaminen. Tutkimuksen tuloksia olen tämän luvun jälkeisessä luvussa tuonut esille. Tuloksien ylöskirjaamisessa olen kuunnellut tekemiäni nauhoituksia uudelleen ja katsonut samalla myös niitä vastauksia, joita olin haastateltaessa kirjannut itselleni ylös.

4.3 Tulokset ja niiden tulkinta

Tässä luvussa käyn jokaisen haastattelukysymyksen ja niihin ammattilaisten antamia vastauksia läpi. Haastatteluun vastanneiden nimiä tai muita henkilötietoja ei tuoda esille tässä opinnäytetyössä. Vastaukset tuodaan esille anonymoineina ja ne ovat käsitelty luotettavasti. Haastateltavina oli kolme taloushallinnon ammattilaista kolmesta eri tilitoimistosta, joiden antamia vastauksia tuon esille henkilö A:n, henkilö B:n ja henkilö C:n antamina vastauksina. Saaduista tuloksista on tehty tämän luvun loppuun myös yhteenvetotaulukko, jossa tuon vielä tiivistetysti tulokset.

Ensimmäisenä haastattelukysymyksenä oli kertoa hieman itsestä ja omasta asemastaan siinä tilitoimistossa, jossa he työskentelevät. Tämän kysymyksen avulla halusin kartoittaa haastateltavien henkilöiden perustietoja. Tutkimuksen kannalta kirjanpitäjien tai palkanlaskijoiden ikien tai sukupuolien tietäminen ei ollut kauhean tärkeitä. Tämän takia päätin kysyä vain yhdellä kysymyksellä perustietoa, jotta saisin tietää onko kyseessä vain palkanlaskija, kirjanpitäjä vai sekä palkanlaskija että kirjanpitäjä. Samalla tarkoituksena oli saada selville, että haastateltavat olivat varmasti oikeita henkilöitä tähän tutkimukseen.

Haastateltu henkilö A on koulutukseltaan Haaga-Helia Ammattikorkeakoulusta valmistunut tradenomi. Hän on työskennellyt kirjanpitäjänä ja palkanlaskijana tilitoimistossa X kohta melkein kymmenen vuotta. Hän on myös tilinpäätöstaitoinen kirjanpitäjä eli osaa tehdä yritysten tilinpäätökset kokonaan yksin. Henkilö B on toiminut taloushallinnon alalla yli 30 vuotta. Hän on korkeasti koulutautunut ja samalla saanut todella paljon työkokemusta taloushallinnonalalta. Kokemusta on kertynyt todella paljon, sillä hän on toiminut eri taloushallinnon työtehtävissä. Hän on toiminut esimerkiksi yrittäjänä, pääkirjanpitäjänä ja talouspäällikkönä tilitoimistoissa.

Viimeinen haastateltava eli henkilö C on taas työskennellyt taloushallinnon alalla 20 vuotta. Hänelläkin on kertynyt vuosien varrella hyvin paljon kokemusta alalta. Hän toimii siinä tilitoimistossa, jossa hän työskentelee niin tilitoimiston johtajana ja pääkirjanpitäjänä. Kirjanpitäjän lisäksi, hän on myös palkanlaskija. Osaamista löytyy aika monesta eri taloushallinnon osa-alueista.

Seuraavaksi kysyin, mitä haastateltavat tietävät jo tässä vaiheessa vuonna 2019 voimaantulevasta tulorekisteristä. Haastattelut toteutettiin kesäkuun 2018 viimeisellä viikolla. Tämä tarkoittaa sitä, että tulorekisterin voimaantuloon oli vielä puoli vuotta eli reilusti aikaa. Jokaiselta haastateltavalta sain melko samanlaiset vastaukset. Jokainen haastateltava kertoi olevansa tietoinen voimaantulevasta tulorekisteristä. He eivät kuitenkaan olleet vielä kauhean laajasti ottaneet selvää tulorekisterin kaikista tulevista ominaisuuksista.

Tilitoimistoissa kuitenkin tiedetään, että tulorekisterin niminen rekisteri on tulossa vuoden vaihteessa voimaan. Sen verran oli kuitenkin ehditty ottamaan selvää, että tiedettiin tulorekisterillä olevan vaikutusta palkkojen ilmoittamiseen viranomaisille. Samalla oltiin tietoisia, että tulorekisterin voimaantullessa palkkojen vuosi-ilmoitukset lähtevät pois käytöstä. Haastateltavat kertoivat tietäviinsä, että tulorekisteri tulee kokoamaan palkkojen ilmoitukset yhteen paikkaan. Tulorekisteri tulee tarkoittamaan sitä, että tulee olemaan enää vain yksi rekisteri, jonne tiedot ovat ilmoitettava.

Kolmantena kysymyksenä oli, että mitä mieltä he ovat tulorekisteristä. Pitävätkö he tulorekisteriä positiivisena vai negatiivisena asiana? Tällä kysymyksellä halusin selvittää, miten ammattilaiset näkevät tulorekisterin. Heillä on kokemusta palkkojen teosta ja niiden kuukausittain tai vuosittain ilmoittamisesta. Pitäisivätkö he tällaisesta isosta muutoksesta ja miten se heidän mielestä vaikuttaisi tilitoimiston toimintaan?

Kaikki kolme haastatellut pitivät tulorekisteriä heidän mielestä positiivisena asiana. Syyt, miksi tulorekisteriä pidettiin positiivisena olivat ettei tarvitse esimerkiksi sitten lähettää moneen eri paikkaan työntekijöiden palkoista ilmoitettavia ilmoituksia. Tulorekisterin uskottiin mahdollistavan yhtenäisen tavan toimimiseen, kun kaikki ilmoitukset tulevat yhteen paikkaan. Myös kuukausittaista ilmoittamista pidettiin ihan positiivisena asiana. Kukaan ei vielä keksinyt syytä, miksi tulorekisteriä pitäisi pitää negatiivisena palkanlaskijoiden tai tilitoimistojen toiminnan kannalta.

Henkilö B korosti vielä tulorekisterin tuovan tilitoimistojen toimintaan avoimuutta. Hän oli sitä mieltä, että tulorekisteri tulee muuttamaan tilitoimistojen, työnantajien ja työntekijöiden

välisestä suhdetta entistä avoimemmaksi. Työntekijöille tulee helpommaksi saada omista saamistaan palkoista tietoa suoraan tulorekisteristä. Työnantajillakaan ei ole kokoajan hätä toimittaa palkkalaskelmia eteenpäin työntekijöilleen ja muille tahoille kuten esimerkiksi KELA:lle. Se, että myös KELA:n kaltaisilla toimijoilla tulee olemaan mahdollisuus hankkia työntekijöiden palkkalaskelmien tietoja suoraan tulorekisteristä helpottaa todella paljon tiedon antoa.

Tämän jälkeen kysyin ihan yleisesti, että olivatko haastateltavat itse tehneet palkkojen vuosi-ilmoituksia. Halusin kysyä tämän kysymyksen heiltä, koska halusin tietää osaavatko tai ovatko haastateltavat itse tehneet palkkojen vuosi-ilmoituksia ennen lainkaan. Tulorekisterillä on vaikutusta myös työntekijöiden palkkojen vuosi-ilmoituksien antamiseen. Tämän takia halusin varmistaa, että vastaajat ovat tietoisia palkkojen vuosi-ilmoituksien tekemisestä. Tarkoituksena oli varmistaa, että haastateltavat ovat oikea ryhmä tutkimukseen. Tämän jälkeinen kysymyksen oli sellainen, johon oli mahdollista vastata, jos on tietoinen miten ilmoittamiset hoidetaan käytännössä heidän tilitoimistoissa. Jokaisella vastaajalla oli kokemusta palkkojen vuosi-ilmoituksien ilmoittamisesta viranomaisille, sillä jokainen oli itse tehnyt palkkojen vuosi-ilmoituksia.

Tähän haastattelukysymykseen koskien tein vielä yhden lisäkysymyksen. Seuraava kysymys oli, että miten palkoista tehtävät pakolliset ilmoitukset viranomaisille hoidettiin heidän tilitoimistoissa. Kaikkien kolmen henkilöiden tilitoimistoissa oli käytössä Procountor -niminen sähköinen taloushallinto-ohjelma, jonka avulla he ilmoittivat sähköisesti viranomaisille työntekijöiden palkkojen vuosi-ilmoituksia. He lähettävät jokaiselle viranomaiselle erikseen ilmoitettavat tiedot.

Suurin osa ilmoituksista tehdään sähköisesti, mutta joillekin asiakkaille tehdään myös paperisesti. Yleensä paperisesti tehtävät ilmoitukset on niille uusille asiakkaille, joiden kaikkia tietoja ei vielä tilitoimistolla ole. Tiedoilla tarkoitetaan esimerkiksi katso-tunnisteita tai muita sisäänkirjautumista varten olevia tietoja. Työttömyysvakuutusrahastolle tehtävät ilmoitukset tehdään niiden omilta verkkosivuilta.

Näillä ensimmäisillä kysymyksillä oli tarkoitus saada selville perustietoa haastateltavista ja miten hyvin he ovat tietoisia tulorekisteristä. Samalla haluttiin ottaa selvää, miten palkkojen vuosi-ilmoitukset hoidetaan heidän tilitoimistoissaan. Näiden kysymyksen jälkeisillä kysymyksillä oli tarkoitus syventyä tulorekisteriin ja sen vaikutuksiin tilitoimistojen toimintaan. Kuudentena kysymyksenä oli, että miten palkoista tehtävät ilmoitukset tulevat muuttamaan haastateltavien henkilöiden tilitoimistoissa tulorekisterin voimaantulon jälkeen. Tähän kysymykseen jokainen vastaaja vastasi saman vastauksen. Vastauksena oli, että

tulorekisterin voimaantullessa palkoista tehdään vain yhteen paikkaan ilmoitukset. Kaikille palkoista tietoja tarvitsijoille ei enää tehdä erillisiä ilmoituksia.

Muutos tulee olemaan myös ilmoittamisen ajassa. Enää ei tulla ilmoittamaan vuosittain vaan tilitoimistot tulevat antamaan palkoista ilmoitukset kuukausittain. Henkilö A ja B mainitsi, että he ovat omille työkavereille ja muutenkin tilitoimistoissaan sanonut ettei tulorekisteristä tarvitse huolehtia tällä hetkellä paljon. Syynä tähän on se, että vaikka he tietävät tulorekisterin tulevan vaikuttavan tilitoimistojen toimintaan. He uskovat, että he tulevat saamaan tulorekisteriä varten myös hyvät koulutukset.

Tämän jälkeen kysyin seitsemäntenä kysymyksenä, että mitä hyviä puolia tulorekisteri tuo heidän mielestään tilitoimiston toimintaan. Tähän kysymykseen sain aika paljon erilaisia vastauksia. Tulorekisterin hyviä puolia tilitoimistojen toimintojen kannalta oli se, että enää ei tarvinnut lähettää moneen eri paikkaan ilmoituksia. Tulorekisterin tullessa oli enää vain yksi paikka, jonne työntekijöiden palkoista ilmoitukset tehtäisiin. Tulorekisterin uskotaan nopeuttavan ja helpottavan aika paljonkin tilitoimistojen toimintaa.

Haastateltavat mainitsivat, että tulorekisterin avulla on myös helppo tarvittaessa korjata antamia tietoja. Tulorekisteri vähentää niiden palkanlaskijoiden töitä, jotka niitä ilmoituksia tekee. Samalla vähenee virheiden ja riskien mahdollisuuksia, kun on vain yksi paikka jonne ilmoitukset menevät. Nykyään eli ennen tulorekisterin voimaantuloa on ilmoitettava neljään eri paikkaan. Tämä johtaa siihen, että jos ilmoittaessa tulee jokin virhe johonkin ilmoitukseen sen korjaaminen vaatii paljon huolellisuutta ja aikaa. Antamien tietojen tarkistaminenkin tulee olemaan tulorekisterin ansiosta entistä helpompaa ja nopeampaa.

Tulorekisterin tuomissa hyvissä puolissa tilitoimistojen toiminnoissa korostui myös palkanlaskennan täsmäyttäminen ja sen kanssa ajan tasalla oleminen. Tulorekisteri tulee mahdollistamaan sen, että palkanlaskenta saadaan täsmäytettyä kuukausittain. Samalla tilitoimistot, työnantajat ja työntekijät ovat palkanlaskennan kanssa ajan tasalla. Tiedetään tasan tarkkaan paljon ja mitä kenellekin työntekijälle on maksettu. Näiden hyvien puolien lisäksi tuotiin vielä esille, että tulorekisteri tuo tilitoimistojen toimintaan lisää avoimuutta. Tulorekisteri tulee mahdollistamaan sen, että muille työntekijöiden palkkatietojen tarvitsijoille ei erikseen tarvitse lähettää lisää ilmoituksia. Tilitoimistot usein joutuvat lähettämään työntekijöiden palkkatietoja esimerkiksi KELA:lle ja ulosottoon. Tulorekisterin avulla saadaan vähennettyä tilitoimistojen antamia lisäilmoituksia. Syynä tähän tulee olemaan se, että tietoja tarvitsevat tahot tulevat itse löytämään tarvitsemat tiedot suoraan tulorekisteristä.

Tämän kysymyksen jälkeen kahdeksantena kysymyksenä oli, mitä huonoja puolia tulorekisteri tuo heidän mielestään tilitoimistojen toimintaan. Edellisessä kysymyksessä sain tietää tulorekisterin hyvistä puolista, jotka tulevat tulorekisterin voimaantullessa tilitoimistojen toiminnassa. Tällä kysymyksellä halusin taas saada selville, mitä eri huonoja vaikutuksia voi tulorekisterin voimaantullessa olla tilitoimistojen toiminnoissa.

Ensimmäinen asia, joka tuotiin esille tulorekisterin huonona vaikutuksena oli tietoturva. Taloushallinnon ammattilaisia mietityttää, miten tietoturvasta huolehditaan tulorekisterin tullessa voimaan. Saadaanko varmasti kaikkien henkilöiden tiedot pidettyä salattuina ja näkevätkö varmasti vain sellaiset henkilöt muiden tietoja, joilla on siihen oikeus? Muina huoina asioina korostui se, että tilitoimistot joutuvat esimerkiksi tekemään uudestaan kaikki tarvittavat valtuutukset. Valtuutukset täytyy jokaisella ilmoitettavalla henkilöllä olla, jotta he voivat tulorekisteriin sitten oikeaan aikaan ilmoittaa. Haittapuolena tämän kannalta pidettiin myös sitä, että tulorekisteri tulee vaatimaan tilitoimistojen ja asiakkaiden välille paljon yhteistyötä. Ongelmia voi tulla tilitoimistojen toiminnoissa, jos asiakas ei ole kauhean yhteistyökykyinen. Voi olla esimerkiksi ongelmia saada asiakkailta uusia valtuutuksia, joka voi tuottaa ongelmia ilmoitusten antamiseen. Tämän lisäksi haastateltavat olivat sitä mieltä, että tulorekisteri tulee vaatimaan tilitoimistoilta aika paljon valmistautumista. Monet asiat tulevat uusiutumaan tulorekisterin ansiosta, joten tilitoimistossa työkentelevien on hankittava oikeanlaiset koulutukset ja olla koko ajan tiedossa tulevista muutoksista.

Yksi haastateltavista korosti tulorekisteriin ilmoittamisen ajan olevan yksi huonoista asioista tilitoimiston kannalta. Tulorekisteriin tulee ilmoittaa jokaisen työntekijän palkkatiedot viiden päivän kuluessa, kun palkka on maksettu. Tämä tarkoittaa palkanlaskijoiden kannalta sitä, ettei palkanmaksun ja tietojen ilmoittamisen välillä ole kauheasti aikaa. Viiden päivän aikarajaa pidetään todella lyhyenä. Vastauksissa tuotiin esille, että joskus tilitoimistoillakin on ongelmia asiakkailta tiedon saannissa. Välttämättä ei heti saada tietää esimerkiksi paljon kuukauden aikana yrittäjä ottaa palkkaa tai kuinka paljon työntekijöille on maksettu palkkaennakkoa. Tämä voi johtaa siihen, että tiedot ilmoitetaan tulorekisteriin osittain ja myöhemmin niitä voi joutua korjailemaan.

Seuraavana kysymyksenä oli, että kokevatko haastateltavat tulorekisterin voimaantulon aiheuttavan heille lisää työtä. Tähän kysymykseen vastasivat kaksi haastateltavaa, että tulorekisteri tulee lisäämään heidän ja muiden tilitoimistojen töitä. Kolmesta yksi oli taas sitä mieltä, ettei tulorekisteri tule kauheasti lisäämään hänen työtään. Palkkojen kuukausittaisen ilmoittamisen tulorekisteriin koettiin olevan yksi tekijä, joka lisää palkanlaskijoiden työtä. Muita vastauksia tähän kysymykseen oli, että tulorekisteri tulee lisäämään heidän

työtään uuden järjestelmän takia. Joudutaan oppimaan uusia tapoja ilmoittamaan tietoja. Tilitoimistojen kannalta tulorekisterin uskottiin lisäävän työtä myös asiakkaille uusien tapojen ilmoittamisessa. Asiakkaita joudutaan neuvoa uudesta rekisteristä ja sen toiminnasta. Tämä tulee ottamaan tilitoimistoilta paljon aikaa ja energiaa. Asioita ei enää voida jättää roikkumaan myöhemmin tehtäväksi.

Siihen, että miten haastateltavat uskovat sopeutuvan tuleviin muutoksiin, sain todella positiivisia vastauksia. Tulorekisterin takia aiheutuviin muutoksiin tilitoimistojen toiminnassa uskottiin sopeutuvan ihan hyvin. Kaikki haastateltavat uskoivat, että he tulevat käymään hyviä tulorekisteriin valmistautuvia koulutuksia. He olivat sitä mieltä, että tuleviin muutoksiin on vain pakko sopeutua. Sopeutumisessa riippui myös siitä, että paljon lisäselvityksiä viranomaisilta tulee tilitoimistoille tulorekisteriin ilmoittamista tiedoista. Uskottiin kuitenkin yleisesti sopeutuvan hyvin, kun tulee hieman kokemusta ilmoittamisesta ja on myös muutenkin tulorekisteristä lisätietoa hankkinut.

Tämän jälkeinen kysymys oli, että miten heidän mielestä tilitoimistojen kannattaa varautua tulorekisterin tuloon. Vastauksina oli, että ennen tulorekisterin tuloa siitä kannattaa hankkia kaikki tarpeelliset tiedot. Tilitoimistoissa työskentelevien ammattilaisten kannattaa käydä tulorekisteristä tarjoamia koulutuksia ja samalla tarvittaessa kysyä vaikka verottajalta lisää tietoa. Samalla korostettiin, että kannattaa ajoissa hankkia tarvittavat valtuutukset ja katso-tunnukset asiakkailta tietojen ilmoittamista varten.

Lisäksi kysyin ihan yleistä informaatiota varten, että oliko haastateltavien tilitoimistoissa vielä aloitettu minkäänlaista valmistumista tulorekisterin kannalta. Kolmesta vain yhden haastateltavan tilitoimistossa oli palkanlaskija käynyt yhden koulutuksen koskien tulorekisteriä. Muiden tilitoimistoissa ei vielä kauheasti ollut perehdytty tulevaan rekisteriin eikä aloitettu minkäänlaisia suuria muutoksia. He kuitenkin mainitsivat, että olivat lukeneet lehdistä tiukkeita liittyen tulorekisteriin ja lukenut perustietoa tulorekisteristä. Jokainen mainitsi aloittavan tilitoimistossaan valmistautumisen, kun tulorekisterin tuloon on jäljellä enää pari kuukautta. Samalla mainitsivat, että odottavat heidän taloushallintojärjestelmän tarjoajan pitävän koulutuksia, joihin he sitten osallistuvat.

Viimeisenä kysymyksenä oli, että keksivätkö haastateltavat jotain lisää kehitettävää tulorekisterissä. Kauheasti tähän kysymykseen ei osattu vielä tässä vaiheessa vastata, sillä heillä ei ollut vielä minkäänlaista kokemusta uudesta tulevasta rekisteristä. Mahdollisiksi kehiteltäviksi ominaisuuksiksi nousi kaksi eri asiaa. Ensimmäinen oli se, että jos palkkojen tietojen ilmoittamisen aikaa olisi mahdollista pidentää. Viiden päivän sijasta olisi vaikka kuukausittainen ilmoittaminen, mutta ei mitään parin päivän rajaa. Esitettiin, että viiden

päivän raja voisi olla sellaisille yrityksille, joilla ei ole kauhean monta työntekijää. Jos yrityksillä olisi taas 100 työntekijää, voisi heille raja olisi hieman pidempi. Tällöin tilitoimistolakin olisi hyvin aikaa tietojen ilmoittamisen hirveän kiireen sijasta.

Aikarajan pidentämisen lisäksi toiseksi kehittämisen kohteeksi tuotiin ” ilmoitus on vastaanotettu” ilmoitus tulorekisteriin. Vielä ei 100 prosenttisesti voida sanoa, onko tällöin ilmoitus tulorekisterissä. Tämmöinen ilmoitus haluttiin, sillä haastateltavat mainitsivat palkkojen vuosi-ilmoitusten joskus epäonnistuneen lähettämisen. Joskus heidän kanssaan on käynyt niin, että vaikka ilmoitus on tehty ja lähetetty niin viranomaiset eivät ole ilmoituksia saaneet. Ilmoitus on vastaanotettu – ilmoituksella ilmoituksen tekijät saavat varmuuden, että ilmoitus on saapunut perille.

Tässä käytiin kolmen haastateltavan kanssa käydyt haastattelukysymykset ja niihin saadut vastaukset läpi. Samalla tuotiin esille opinnäytetyön tutkimukseen saadut tulokset. Seuraavaksi taulukossa 3 tuodaan esille saatujen tutkimuksen tuloksien pääpointit yhteenvetotaulukkona. Tutkimuksen tulokset tuodaan taulukossa tiivistetysti esille.

Taulukko 3 Tuloksista tehty yhteenvetotaulukko

TULOREKISTERIN VAIKUTUKSET TILITOIMISTOJEN TOIMINTAAN YLEISESTI?	• Palkkojen vuosi-ilmoitusten ilmoittaminen päättyy • Kaikki ilmoitukset on annettava yhteen paikkaan ja kuukausittain • Verohallinnolle toimitetaan työnantajasuorituksen tiedot erillisilmoituksen kautta
MITÄ HYVIÄ PUOLIA TULOREKISTERI TULEE TUOMAAN TILITOIMISTON TOIMINTAAN?	• Annettavien ilmoitusten määrän väheneminen • Tilitoimistojen toiminnan nopeutuminen → virheiden määrä vähenee ja tietojen tarkistaminenkin on helpompaa • Annettuja tietoja on tarvittaessa helppo korjata • Palkanlaskenta on ajan tasalla ja saadaan täsmäytettyä kuukausittain • Lisää tilitoimistojen ja asiakkaiden välille avoimuutta • Muille viranomaisille lisätiedon antaminen vähenee
MITÄ HUONOJA PUOLIA TULOREKISTERI TULEE TUOMAAN TILITOIMISTOJEN TOIMINTAAN?	• Tietoturvasta huolehtiminen • Viiden päivän aikaraja tietojen ilmoittamiseen • Kaikkien valtuutuksien uusiminen • Mahdollisia ongelmia, jos tilitoimistojen asiakkaat eivät ole kauhean yhteistyökykytoimisia • Tietojen ilmoittamisen kannalta tulee vaatimaan aika paljon huolellisuutta ammattilaisilta • Asiakkaille lisätiedon ja neuvon antaminen lisääntyy entistä enemmän
MITEN TILITOIMISTOJEN AMMATTILAISET SUHTAUTUVAT TULOREKISTERIIN?	• Positiivisesti • Uskotaan saavan hyvät ja tulorekisteriin hyvin valmistavat koulutukset ennen rekisterin voimaantuloa • Ei oteta tulevasta muutoksesta kauheasti stressiä. • Muutokseen ollaan valmiita, kunhan ei tule sen takia koko ajan lisäselvityksiä viranomaisilta

5 Pohdinta

Tässä luvussa tuon esille opinnäytetyön tutkimuksesta ja saaduista tuloksista johdetut johtopäätökset ja omat pohdinnat. Omia pohdintoja tuodaan esille kertoessa tutkimuksen luotettavuudesta, pätevydestä ja oman oppimisen arvioinnin kautta.

5.1 Johtopäätökset

Tämän opinnäytetyön tavoitteista mainittiin työn johdannossa eli ensimmäisessä luvussa. Tutkimuksella oli pääongelma, joka oli tarkoituksena selvittää tutkimuksen kautta. Pääongelmana ja päätavoitteena oli selvittää, miten tulorekisteri tulee vaikuttamaan voimaantuloa vuonna 2019 tilitoimistojen toimintaan. Tukeakseen pääkysymystä, tutkimuksella oli myös alakysymyksiä, joita tutkimuksen ohella haluttiin selvittää. Alakysymykset olivat seuraavat:

” Miten palkoista ilmoitettiin viranomaisille ennen tulorekisterin voimaantuloa?”

” Mitä muutoksia tulorekisterin voimaantulo aiheuttaa palkkojen tietojen ilmoittamiseen?”

” Mitä hyötyjä ja haittoja tulorekisterin voimaantulolla on tilitoimiston toiminnan kannalta?”

Haluttuihin kysymyksiin saatiin hyvin vastauksia opinnäytetyön teoriaosuuden ja ammattilaisten haastattelujen avulla. Opinnäytetyön tutkimuksen johtopäätöksinä voidaan sanoa, että tulorekisterillä tulee olemaan aika paljonkin vaikutusta tilitoimistojen toimintoihin. Tilitoimistoissa työskentelevien palkanlaskijoiden työtehtäviin kuului joka vuoden päätyttyä tammikuun loppuun mennessä ilmoittaa viranomaisille koko vuoden palkkatiedot. Palkkatiedot oli vielä ilmoitettava neljään eri paikkaan. Nämä olivat tapaturmavakuutusyhtiö, työttömyysvakuutusyhtiö, verohallinto ja työeläkevakuutusyhtiöille.

Palkoista vuosi-ilmoitusten antaminen tulee tulorekisterin ansiosta päättymään. Sen sijaan tulorekisteristä aiheutuva muutos ammattilaisten työtehtäviin tulee olemaan se, että jokaisen työntekijän palkkatiedot on annettava tulorekisteriin jokaisen palkanmaksun jälkeen viiden päivän sisällä. Eli tiedot tullaan antamaan kuukausittain tulorekisteriin sen sijasta, että tiedot ilmoitettaisiin viranomaisille vuosi-ilmoituksina vuosittain.

Vaikka tulorekisteriä tulee muuttamaan hieman palkanlaskijoiden palkoista ilmoittamisen tapaa, sitä pidetään kuitenkin aika positiivisena muutoksena. Tulorekisteri tulee nopeuttamaan ja helpottamaan tilitoimistojen toimintaa. Palkkojen tietojen ilmoittaminen tulee tulorekisterin ansiosta olemaan helpompaa, kun ei enää pidä erikseen ilmoittaa moneen eri paikkaan. Tulorekisteri tulee tuomaan myös sen hyödyn ammattilaisten töihin, että jokainen työntekijöiden palkkojen tietoja tarvitseva tulee vuodesta 2019 itse hakemaan tulo-

rekisteristä tietoa, eikä tilitoimistoille enää turhaan tule lisää tekemistä. Annettujen tietojen tarkistaminenkin ja mahdollisten virheiden etsiminenkin tulee olemaan entistä nopeampaa tilitoimistojen kannoilta. Kaikki tiedot tulevat tällöin löytymään yhdestä ja samasta paikasta.

Tulorekisteri tulee mahdollistamaan myös sen että sekä tilitoimistoilla että tulorekisterissä tulee olemaan työntekijöiden palkoista reaaliaikaista ja täsmäytettyä palkkatietoja. Tämä tarkoittaa myös sitä, että työntekijätkin voivat itselleen saada palkkalaskelmia suoraan tulorekistereistä. Enää ei välttämättä tarvitse häiritä tilitoimistoja tarvitse palkkalaskelmien perään.

Tulevalla tulorekisterillä on tilitoimistojen toimintoihin liittyen on kuitenkin sekä hyviä että huonoja vaikutuksia. Tulorekisterin voimaantultaessa se tulee vaatimaan tilitoimistojen työntekijöiltä lisää aikaa ja voimaa tilitoimistoasiakkaille uusien muutoksien ilmoittamiseen. Ammattilaisten on huolehdittava entistä tarkemmin, että ilmoituksen menevät oikein ja oikeaan aikaan viranomaisille tulorekisterin kautta. Tilitoimistoilta tullaan todennäköisesti vaatimaan todella paljon huolellisuutta ja tarkkuutta erityisesti siinä vaiheessa, kun tulorekisteri tulee voimaan vuonna 2019. Vaikka tilitoimistoissa työskentelevät ammattilaiset ovat ottaneet tarvittavat tiedot ja koulutukset tulorekisteristä, on tuleva rekisteri kuitenkin uusi. Kukaan ei osaa kuitenkaan varsinaisesti oikein valmistautua tulevaan rekisteriin, koska sellaista tietokantaa ei ole ennen vielä ollut.

Tulorekisterin uskotaan voivan aiheuttaa tilitoimistoille myös hankalia aikoja, jos niiden asiakkaat eivät ole kauhean yhteistyökykyisiä. Pystyäkseen tekemään palkat oikeaan aikaan ja ilmoittaakseen palkkojen tiedot oikeaan aikaan on todella tärkeitä, että asiakkailta saadaan ajoissa palkkojen tietoja ja tarvittavat valtuutukset. Haastatteluvaiheessa yksi tilitoimistoista nosti esille, että tilitoimistojen toiminnoissa asiakkaan ja tilitoimiston välinen yhteistyö on kaikki kaikessa. Jos yhteistyö ei suju hyvin, on vaikeata saada mitään aikaiseksi. Jos kuitenkin saadaan jotain aikaiseksi huonolla yhteistyöllä, siinä on todennäköisesti joitakin puutteita. Tulorekisterin takia tilitoimistot joutuvat varmistamaan, että asiakkaiden kanssa niiden yhteistyö sujuu moitteettomasti. Asiakkaille joudutaan antamaan entistä enemmän neuvoja tulevista muutoksista ja kuinka tärkeitä on saada tulorekisterin takia kaikki materiaalit ajoillaan ja oikein.

Tilitoimistot ovat kuitenkin valmiita tulevaan tulorekisteriin. Joissain tilitoimistoissa palkanlaskijat ovat aloittaneet tarvittavat koulutukset ja joissain vielä odotetaan taloushallintojärjestelmien tarjoajien tarjoamia koulutuksia koskien tulorekisteriä. Tarjoavien koulutuksien uskotaan helpottavan ja auttavan aika paljon tilitoimistojen ammattilaisia tulorekisterin

käytössä sen tullessa voimaan. Tulorekisteriin ja sen tuloon suhtaudutaan ainakin tällä hetkellä tilitoimistoissa aika positiivisesti ja pidetään sitä tilitoimistojen toimintojen kannoilta hyvänä muutoksena.

5.2 Tutkimuksen luotettavuus ja pätevyys

Opinnäytetyön tutkimuksen on oltava riittävän luotettava ja pätevä, jotta sitä voitaisiin esimerkiksi käyttää tarvittaessa myös jossain muualla. Opinnäytetyössäni päätin toteuttaa tutkimuksen kvalitatiivisena tutkimuksena eli laadullisena tutkimusotteena. Tavoitteena oli saada ammattilaisten näkökulmia ja mielipiteitä. Mielestäni tutkimuksen tutkimusotteena tämä oli pätevä, sillä tarkoituksena ei ollut esimerkiksi saada tuloksiksi numeerisia tuloksia ja niiden avulla erilaisia taulukoita ja kuvioita. Toisena syynä kvalitatiivisen tutkimuksen valintaan oli myös se, ettei tutkimuksen otoskaan ollut todella suuri. Halutessaan henkilöiden ajatuksia ja mielipiteitä jostain asiasta on laadullinen tutkimusote mielestäni sopivin vaihtoehto.

Tutkimuksen haastatteluosuutta varten otettiin 19 tilitoimistoon yhteyttä. Yhteydenotot tehtiin kesäkuun 2018 loppupuolella, joka oli todennäköisesti myöhemmin katsottuna ja mietittynä tutkimuksen haastatteluosuutta varten huono aika. Syy huonoon aikaan oli, että todella moni työntekijä lähtee juuri heinäkuun alkuvaiheessa lomilleen. Lähetin melkein kaikille juuri vähän ennen heidän kesäloman / vuosiloman alkua viestiä opinnäytetyön haastattelusta. Moni ehkä sai viestin, mutta muun kiireen vuoksi ei vastannut. Tämän lisäksi sain parilta automaattiviestin, että ovat lomalla ja vastaavat takaisin tultuaan lomalta takaisin. Näiden lisäksi vielä voivat olla sellaisiakin, jotka saivat viestin, mutta eivät halunneet osallistua haastatteluun.

Olin kuitenkin kahdelta tilitoimistolta saanut ennen haastatteluvaiheen aloittamistakin saanut haastattelua varten positiivisen vastauksen. Loppujen lopuksi tutkimuksen vastausmääräksi tuli kolme henkilöä kolmesta eri tilitoimistosta. On hyvä, että vastaajia loppujen lopuksi löytyi. Vastaajien määrä ei kuitenkaan ollut suuri, kun mietitään kuinka paljon pääkaupunkiseudulla on pieniä ja keskisuuria tilitoimistoja. Tutkimusta varten ei tällöin suurta vastausmäärää saatu.

Vaikka haastateltavaksi en saanut kuin kolme taloushallinnon ammattilaista, vastaajiksi sain kuitenkin hyvät haastateltavat. Kaikki kolme haastateltavaa olivat taloushallinnon ammattilaisia, jotka olivat pitkään olleet eri taloushallinnon työtehtävissä töissä. Heillä oli riittävät kokemukset ja osaamiset alalta. Kaikki kolme haastateltavat oli kirjanpitäjien lisäksi myös palkanlaskijoita. Tulorekisteri tulee muutenkin tilitoimistoissa koskemaan

enemmän palkanlaskijoiden toimintaa. Tutkimus on tältä osin riittävän luotettava ja pätevä, sillä tutkimuksen tulokset ovat saatu alan ammattilaisien antamien vastauksien kautta. Tutkimuksen kohteenakin ovat olleet juuri tilitoimistossa työskentelevät työntekijät erityisesti palkanlaskijat.

Tutkimukseen olisin kuitenkin toivonut enemmän vastaajia. Jos olisin saanut enemmän haastateltavia tutkimusta varten olisi ollut mahdollista saada vielä monipuolisempia ja eri näkökulmilta haastattelukysymyksiin vastauksia. Tämä olisi tuonut työhön enemmän pohdintaa.

Tutkimuksen viitekehyksen osuudessa on tuotu tilitoimistoista, ammattilaisten työtehtävistä ja tulorekisteristä perusteoriaa. Tutkimuksen viitekehystä kirjoittaessa on käytetty erilaisia luotettavia lähteitä. Teoriaosuuden lähteinä ovat olleet erilaiset taloushallinnon kirjat ja nettilähteet. Kaikki lähteet ovat ennen niiden käyttöä käyty läpi varmistaakseen, että tutkimuksessa käytettäisiin varmasti työhön sopivia lähteitä.

Ainut asia, johon mielestäni olisin voinut kiinnittää lisää huomiota tutkimuksen pätevyyden kannalta ovat haastattelukysymykset. Haastattelukysymykset olivat mielestäni aika yleisiä. Tarkoituksena oli tehdä haastattelukysymyksistä juuri sellaisia, joiden avulla saisin tutkimuksen ongelmaan vastauksia. Haastattelukysymykset olivat juuri sen takia muodostettu vasta opinnäytetyön teoriaosuuden jälkeen. Teoriaosuuden kirjoittamisen jälkeen minulla itselläni oli tulorekisteristä tarvittavat tiedot, joka helpotti kysymyksiä miettimistä ja niiden laatimista.

Haastattelukysymykset voivat kuitenkin joidenkin mielestä olla liian avoimia kysymyksiä. Liian avoimilla kysymyksillä tarkoitan tässä tilanteessa, että jotkut kysymykset olisivat liian laajoja. Laajoihin kysymyksiin on voinut haastateltavien mahdollisesti ollut hieman vaikeata vastata liian tarkasti. Tämä on voinut johtaa esimerkiksi siihen, että haastateltavilta on saatu aika yleisesti vastauksia kysymiini kysymyksiin haastattelukysymysmuotojen seurauksena. Jos olisin muodostanut haastattelukysymykset nykyisiä kysymyksiä tarkemmin, olisin voinut ehkä saada hieman tarkempia vastauksia. Toinen mahdollinen vaihtoehto olisi voinut olla, että olisin antanut vastausvaihtoehtojakin joihinkin liian laajoihin kysymyksiin. Tutkimuksen pätevyyden kannalta miettien opinnäytetyön tutkimuksen kaikki tarvittavat kysymykset tulivat kuitenkin kysytyä. Sain kuitenkin tarvitsemiani vastauksia selvittääkseen tutkimuksen ongelmaa.

5.3 Oman oppimisen arviointi

Opinnäytetyön aloitin keväällä 2018 ja suunnitelmana oli saada työ valmiiksi syksyyn 2018 mennessä. Suunnitelmassa pysyminen oli tärkeätä, koska halusin valmistua Haaga-Helian ammattikorkeakoulusta syksyllä 2018. Kesän 2018 aikana oli tarkoitus saada tutkimuksen viitekehys valmiiksi, jotta voisin elokuussa aloittaa tutkimuksen haastattelut ja siirtyä empiirisen osan käsittelyyn. Opinnäytetyö lähti loppujen lopuksi kesällä aika nopeasti ja hyvin käyntiin ja sain viitekehysten jo touko- ja kesäkuun aikana kokonaan valmiiksi.

Alun perin olin ajattelut, että aloittaisin vasta elokuussa tutkimusta varten tehtävät haastattelut. Kun sain jo kesäkuun aikana teoriaosuuden valmiiksi, en nähnyt mitään syytä jäädä odottamaan haastatteluja varten elokuuhun saakka. Elokuun sijasta päätin aloittaa jo kesäkuun viimeisellä viikolla tutkimuksen haastattelutkin. Haastattelut saatiin toteutettua kesäkuun aikana ja samalla myös tutkimuksen tulokset ja johtopäätökset saatiin jo heinäkuun alkuvuikosta valmiiksi. Opinnäytetyöni valmistui suunniteltuanikin aikaisemmin ja elokuuhun jäi enää vain työn loppuviimeistelyt, kuten lähteiden tarkistaminen ja niiden oikein merkitseminen työhön.

Työni kannalta kaikista vaikeimmiksi koin lähteiden merkitsemisen työhön. Syynä tähän oli, että vaikka löysin hyvin erilaisia nettilähteitä tutkimuksen viitekehystä varten, oli niiden oikein ylös merkitseminen oli haastavaa, vaikka opinnäytetyön ohjeissa oli mainittu lähteiden merkitsemisestä työhön. Useimmissa lähteissä oli ongelmana, että julkaisuvuosia ei oikein löytynyt. Tutkimuksen lähteiden merkitsemiseen tarvitsin aika paljonkin apua. Muutoin missään muussa tutkimuksen vaiheessa ei ollut kauheasti ongelmia kirjoittamisen kannalta.

Kun aloitin opinnäytetyön kirjoittamisen, luulin sen kestävän kauemmin kuin mitä todellisuudessa meni. Syynä tähän oli se, että työn alkuvaiheessa työn viitekehystä varten nettilähteitä löytyi aika paljon, mutta oikeanlaisien kirjojen löytäminen oli hieman hankalaa. Löysin kuitenkin vähitellen erilaisia kirjoja, joita pystyin hyödyntämään tutkimuksessani. Loppujen lopuksi työn kirjoittaminen olikin aika sujuvaa ja nopeatempoista, kun kirjoitin melkein joka päivä noin sivun verran. Tutkimuksen kirjoittaminen vaati aika paljon aikaa ja panostusta. Se, että aloitin opinnäytetyön kirjoittamisen hyvissä ajoissa oli tässä tilanteessa minun kohdallani plussaa.

Opinnäytetyön prosessia miettiessäni huomaa, kuinka paljon uutta olen oppinut tutkimuksen aikana. Opinnäytetyö on ollut itselleni todella hyödyllinen ja silmiä avaava. Silmiä

avaava, sillä tähden, että olen päässyt oppimaan paljon uutta. Opin opinnäytetyötä kirjoittaessa paljon myös pitkien raporttien kirjoittamisesta, jota pidän todella tärkeänä työkaluna tulevaisuutta ajatellessa. Erilaisten raporttien kirjoittaminen on melkein jokaisessa työssä yksi tärkeimmistä osaamisista. Milloin tahansa ja mistä tahansa voi joutua kirjoittamaan joitakin raportteja tai tekstejä. Tekstin omin sanoin kirjoittaminen ja oikeanlaisen tiedon etsiminen on todella tärkeä osaaminen.

Opinnäytetyön tutkimuksen avulla opin paljon uutta tietoa koskien tilitoimistojen toimintaa. Tilitoimistoista minulla oli ennen mielikuva, että niissä työskentelevien kirjanpitäjien ja palkanlaskijoiden työtehtäviin kuuluivat vain asiakasyrityksien kirjanpito, työntekijöiden palkanlaskenta ja laskutus. Näin ei kuitenkaan ole. Opinnäytetyön teoriaosuus toi uusia näkökulmia tämän kannalta. Tilitoimiston toimintaan kuuluvat näiden työtehtävien lisäksi myös monia muita monipuolisia työtehtäviä, kuten yrityksen taloudesta kaikista näkökulmista huolehtiminen ja siihen liittyvien neuvojen antaminen.

Tilitoimistoissa työskentelevien ammattilaisten työ ei olekaan niin yksinkertainen, vaan työhön voi kuuluakin monta erilaista työtehtävää. Taloushallinnon ammattilaisilla on aika suuretkin vastuut työntekijöiden palkkojen laskemisesta ja niihin liittyvien tietojen ilmoittamisesta. Näiden lisäksi heidän on huolehdittava, että yrityksien kirjanpidot ja tilinpäätökset hoituvat oikein ja siinä hetkellä voimassa olevan lain ja sääntöjen mukaisesti. Samalla kaikki työpäivät eivät välttämättä olekaan samanlaisia, sillä jokainen kirjanpitoasiakas on erilainen.

Työni pääaiheena oli kuitenkin tulorekisteri. Työn päätavoitteena oli selvittää, mitä tulorekisterillä tarkoitetaan ja mitkä tulevat olemaan sen tuomia muutoksia tilitoimistojen toiminoissa. Olen itsekin uusi tilitoimistoyrittäjä, joten minulle tulorekisteristä tietäminen oli todella tärkeätä ja ajankohtaista. Olisin myöhemmin omaa työtäni varten kuitenkin joutunut ottamaan tulorekisteristä selvää. Opinnäytetyö mahdollisti, että pystyin ottamaan tulevasta rekisteristä ennen varsinaista voimaantuloaikaa selvää mahdollisimman monipuolisesti.

Samalla sain selville, miten tulorekisteri tulee todennäköisesti vaikuttamaan tilitoimistojen toimintaan. Selväksi tuli myös, että minkälaisia mahdollisia haittoja ja hyötyjä tulevasta tulorekisteri voi aiheutua tilitoimistojen toimintoihin. Tämä mahdollisti sen, että voin tarvittaessa yrittää valmistautua tuleviin muutoksiin omassa tilitoimistossaan. Olen saanut tutkimuksen avulla mielestäni hyvät alustavat valmiudet tulevaan muutokseen.

Lähteet

Ammattinetti s.a.a. Palkanlaskija. Luettavissa:

http://www.ammattinetti.fi/ammattit/detail/319_ammatti. Luettu 09.07.2018

Ammattinetti s.ab. Kirjanpitäjä. Luettavissa:

http://www.ammattinetti.fi/ammattit/detail/318_ammatti?link=true. Luettu: 15.05.2018

Arvonlisäverolaki 30.12.1993/1501.

Fondia s.a. Suorite- ja maksuperusteinen kirjanpito. Luettavissa:

<https://virtuallawyer.fondia.com/fi/articles/suorite-ja-maksuperusteinen-kirjanpito>. Luettu: 19.05.2018

Hakonen, M. & Roos, M. 2014. Taloushallinnon taitajaksi. Sanoma Pro Oy. Helsinki.

Helanto, E., Kaisaniemi, T., Koskinen, K., Kuntola, K. & Siivola, M. 2013. Taloushallinto nyt tilitoimistoammattilaisen opas sähköiseen taloushallintoon. Procountor International Oy & Serus Media Oy. Espoo

Ihantola, E., Leppänen, P., Kuhanen, H. & Sivonen, I. 2012. Yrityksen kirjanpito – perusteet ja sovellusharjoitukset. Gaudeamus Oy. Helsinki

Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen s.a. Valmistaudu tulorekisterin tuloon. Luettavissa: <https://www.ilmarinen.fi/ilmarinen/tulorekisteri/#katso-vinkit>. Luettu: 05.06.2018

Kirjanpitolaki 30.12.1997/1336.

Kouhia-Kuusisto, K., Mikkonen, L., Syvänperä, O. & Turunen, T. 2017. Palkkavuosi. Edita Publishing Oy. Helsinki.

Leinonen Finland 2016. 8 syytä palkata tilitoimisto. Luettavissa:

<https://leinonengroup.fi/uutiset/uutiset-2016/kahdeksan-syyta-palkata-tilitoimisto>. Luettu: 08.06.2018

Marttunen, M. 13.03.2016. Tilitoimiston evoluutio ja arvontuotto asiakkaalle. Luettavissa:

<https://balanco.fi/tilitoimistonevoluutio/>. Luettu: 05.04.2018

Mattinen, K., Parnila, K. & Orlando, C. 2017. Palkanlaskenta käytännönläheisesti. Helsingin Kamari Oy. Helsinki.

Mäkinen, L. 26.7.2017. Yhdenkertainen kirjanpito kummittelee. Talusteema Oy:n blogi. Luettavissa: <http://www.kassanetti.fi/index.php?sivu=Blogi&id=27>. Luettu 10.06.2018

Näpärä, L. 12.4.2017. Haastattelun lajityypit. Spoken oy:n blogi. Luettavissa: <https://www.spoken.fi/blogi/haastattelun-lajityypit>. Luettu: 10.06.2018

Palkka.fi 08.02.2018. Palkka.fi valmistautuu Tulorekisterin käyttöönottoon. Tiedote. Luettavissa: <https://www.palkka.fi/Koti/Tiedote/tulorekisteri%20tiedote1>. Luettu 05.06.2018

Palkkaus.fi 2015. Oma-aloitteiset verot (kausiveroilmoitus). Luettavissa: <https://www.palkkaus.fi/Cms/Article/kausiveroilmoitus>. Luettu 24.05.2018

Stenbacka, J. & Söderström, T. 2016. Palkanlaskenta. Sanoma Pro Oy. Helsinki.

STT 2018. Tulorekisteristä ei pääse kurkkimaan naapurin palkkaa. Luettavissa: <https://www.ess.fi/uutiset/kotimaa/art2452886>. Luettu: 05.06.2018

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö 2017. Palkka. Luettavissa: <https://www.sak.fi/tyoelama/tyoelaman-perustieto/palkka> . Luettu: 21.05.2018

Suomen yrittäjät s.a. Tulorekisteri tulee 2019-mikä muuttuu? Luettavissa: <https://www.yrittajat.fi/yrittajan-abc/verotus/tulorekisteri-tulee-2019-mika-muuttuu-567245>. Luettu: 03.06.2018

Suomi.fi s.a. Tulorekisteri. Luettavissa: <https://www.suomi.fi/palvelut/tulorekisteri-verohallinto/9657359a-a882-4d08-93eb-d713b55a30c2>. Luettu 02.10.2018

Syvänperä, O. & Turunen, L. 2012. Palkkavuosi. Edita Publishing Oy. Helsinki.

Taloushallintoalan tradenomit ry s.a. Uramahdollisuudet. Luettavissa: <https://www.taloushallintoalantradenomit.fi/uramahdollisuudet>. Luettu: 15.05.2018

Taloushallintoliitto s.aa. Tilitoimiston palvelut. Luettavissa: <https://taloushallintoliitto.fi/tilitoimistoasiointi/tilitoimiston-palvelut>. Luettu: 05.04.2018

Taloushallintoliitto s.ab. Tilikausi ja tilinpäätös. Luettavissa:

<https://taloushallintoliitto.fi/kirjanpidon-abc-mita-jokaisen-tulisi-tietaa-kirjanpidosta/tilikausi-ja-tilinpaatos>. Luettu: 27.05.2018

Leppiniemi, J. & Kykkänen, T. 2015. Kirjanpito, tilinpäätös ja tilinpäätöksen tulkinta. Talentum Media Oy. Helsinki.

Talousplus 04.01.2016. Moderni kirjanpitäjä on talouden asiantuntija. Luettavissa:

<https://www.talousplus.fi/blogi/moderni-kirjanpitaja-on-talouden-asiantuntija/>. Luettu: 16.05.2018

Tilitoimistoja.fi s.a. Tilitoimisto yrittäjän tukena – Mikä on tilitoimisto. Luettavissa:

<https://www.tilitoimistoja.fi/tilitoimisto>. Luettu: 05.04.2018

Tomperi, S. 2017. Käytännön kirjanpito. Edita Publishing Oy. Helsinki.

Tulorekisteri 2018a. Usein kysyttyä tulorekisteristä. Luettavissa:

<https://www.vero.fi/tulorekisteri/tietoa-meistä/tietoa-tulorekisteristä/ukk/>. Luettu: 03.06.2018

Tulorekisteri 2018b. Tulorekisterin ilmoittamisen kanavat. Luettavissa:

<https://www.vero.fi/tulorekisteri/yritykset-ja-organisaatiot/suorituksen-maksajat/ilmoittamisen-kanavat/>. Luettu: 08.06.2018

Tulorekisteri 2018c. Yritykset ja organisaatiot. Luettavissa:

<https://www.vero.fi/tulorekisteri/yritykset-ja-organisaatiot/>. Luettu 26.08.2018

Tulorekisteri 2018d. Tietojen ilmoittaminen tulorekisteriin: rahapalkat ja palkasta vähennettävät erät. Luettavissa:

<https://www.vero.fi/tulorekisteri/yritykset-ja-organisaatiot/yksityiskohtaiset-tulorekisterin-ohjeet/62696/rahapalkkojen-ja-palkasta-vahennettavien-erien-ilmoittaminen-tulorekisteriin/>. Luettu: 08.06.2018

Tulorekisteri 2018e. Tietojen ilmoittaminen tulorekisteriin: työnantajan erillisilmoitus. Luettavissa:

<https://www.vero.fi/tulorekisteri/yritykset-ja-organisaatiot/yksityiskohtaiset-tulorekisterin-ohjeet/63595/tietojen-ilmoittaminen-tulorekisteriin-tyonantajan-erillisilmoitus/>. Luettu: 09.06.2018

Tuomi-Sorjonen, P. 2018. Kirjanpito, tilinpäätös ja verotus. Sanoma Pro Oy. Helsinki.
TVR 2018a. Toteutuneiden palkkojen ilmoittaminen. Luettavissa:
<https://tvr.fi/fi/tyonantajat/aloittava-tyonantaja2/miten-maksut-maksetaan/palkkojen-ilmoittaminen/>. Luettu 03.06.2018

TVR 2018b. Mikä muuttuu palkkojen ilmoittamisessa? Luettavissa:
<https://tvr.fi/fi/tyonantajat/tulorekisteri/mika-muuttuu-palkkojen-ilmoittamisessa/>. Luettu: 06.06.2018

Työsopimuslaki 26.1.2001/55.

Veritas Eläkevakuutus s.a. Työsuhde- ja palkkailmoitukset. Luettavissa:
<https://www.veritas.fi/tyonantajat/tyel-vakuutus/tyosuhde-ja-palkkailmoitukset>. Luettu: 01.06.2018

Verohallinto s.a. Omavero. Luettavissa : <https://www.vero.fi/sahkoiset-asiointipalvelut/omavero/>. Luettu 26.05.2018

Verohallinto 2016. Aloittavan yrittäjän kysymyksiä arvonlisäverosta. Luettavissa:
https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/48719/aloittavan_yrittajan_kysymyksiä_arvonli/. Luettu: 26.05.2018

Verohallinto 2017a. Tulorekisteri. Luettavissa:
<https://www.vero.fi/globalassets/tulorekisteri/tulorekisterin-esittely.pdf>. Luettu: 05.06.2018

Verohallinto 2017b. Oma-aloitteisten verojen ilmoittaminen ja maksaminen. Luettavissa:
<https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/ilmoittaminen-ja-maksaminen/omaaloitteiset-verot/>.
Luettu: 25.05.2018

Verohallinto 2017c. Katso-tunnistus – yritysten sähköinen tunnistautuminen ja valtuuttaminen. Luettavissa: <https://www.vero.fi/tietoa-verohallinnosta/yhteystiedot-ja-asiointi/asiointiverkossa/katso/>. Luettu: 26.05.2018

Vilka, H. 2015. Tutki ja kehitä. PS-kustannus. Jyväskylä.

Yrittäjät s.a. Tärkeitä lukuja 2018. Luettavissa : <https://www.yrittajat.fi/yrityksien-abc/tyonantajan-abc/tyonantajamaksut/tarkeita-lukuja-2018-566541>. Luettu 25.08.2018

Yrityksen perustaminen s.a. Arvonlisävero. Luettavissa : <https://yrityksen-perustaminen.net/arvonlisavero/>. Luettu 25.05.2018

Liitteet

Liite 1. Haastattelukysymykset

1. Kerrotteko hieman itsestänne ja asemastanne tilitoimistossa?
2. Mitä tiedätte vuonna 2019 voimaantulevasta tulorekisteristä?
3. Mikä on teidän yleinen mielipide tulorekisteristä, pidättekö sitä positiivisena vai negatiivisena?
4. Oletteko itse tehneet palkkojen vuosi-ilmoituksia?
5. Miten palkoista tehtävät pakolliset ilmoitukset viranomaisille hoidetaan teillä?
6. Miten palkoista ilmoittaminen tulee muuttumaan teillä tulorekisterin voimaantulon jälkeen?
7. Mitä hyviä puolia tulorekisteri mielestänne tuo tilitoimiston toimintaan ?
8. Mitä huonoja puolia tulorekisteri tuo tilitoimiston toimintaan ?
9. Koetteko, että tulorekisterin voimaantulo tulee aiheuttamaan teille lisää työtä?
10. Miten luulette sopeutuvan tuleviin muutoksiin?
11. Miten teidän mielestä tilitoimistojen kannattaa varautua tulorekisterin tuloon?
12. Onko teidän tilitoimistossa aloitettu vielä minkäänlaisia toimenpiteitä tulorekisterin kannalta?
13. Jos voisitte kehittää tulorekisteriä vielä, niin miten kehittäisitte sitä?

Liite 2. Sähköpostitse lähetetty saate

Hei!

Olen Namra Waheed, Haaga-Helia Ammattikorkeakoulun kolmannen vuoden opiskelija. Olen tällä hetkellä kirjoittamassa opinnäytetyötä aiheesta tulorekisterin vaikutus tilitoimistojen toimintaan. Tarkoituksena on selvittää, mitä eri muutoksia on tulorekisterin myötä tulossa ja miten ne tulevat näkymään tilitoimiston toiminnoissa. Työssäni haastattelen alan ammattilaisia, kirjanpitäjiä ja palkanlaskijoita. Tarkoituksena on haastatella pääkaupunkiseudulla olevia pieniä ja keskisuuria tilitoimistoja.

Lähetän teille tämän sähköpostiviestin, koska olisin kiinnostunut haastattelemaan teidän tilitoimistolta kirjanpitäjää/palkanlaskijaa koskien tulorekisteriä. Haastattelu tehtäisiin yksilöhaastatteluna teille sopivaan aikaan. Haastattelut voidaan tarvittaessa hoitaa myös sähköpostihaastattelunakin.

Olisin todella kiitollinen, jos pääsisin haastattelemaan teitä opinnäytetyötäni varten. Jos olette kiinnostuneita, voisitte olla minuun yhteydessä sähköpostitse.

Ystävällisin terveisin

Namra Waheed